

KOMMISSIONENS AFGØRELSE (EU) 2016/290**af 16. december 2015****i sag SA.35484 (2013/C) (ex SA.35484 (2012/NN)) om Tysklands nationale mejeriforenings støtteforanstaltninger i forbindelse med lov om mælk og fedtstoffer***(meddelt under nummer C(2015) 9052)***(Kun den tyske udgave er autentisk)**

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 108, stk. 2, første afsnit,

efter at have opfordret de interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med disse artikler ⁽¹⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

1. SAGSFORLØB

- (1) Ved brev af 28. november 2011 og 27. februar 2012 anmodede Europa-Kommissionen (herefter »Kommissionen«) Tyskland om flere oplysninger i forbindelse med årsrapporten om statsstøtte i landbrugssektoren for 2010, som Tyskland havde indsendt i henhold til artikel 21, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 ⁽²⁾. Tyskland besvarede Kommissionens spørgsmål ved brev af 16. januar 2012 og 27. april 2012. I lyset af de oplysninger, som Tyskland indsendte, viste det sig, at Tyskland havde ydet statsstøtte til den tyske mejerisektor på grundlag af Gesetz über den Verkehr mit Milch, Milcherzeugnissen und Fetten (forkortet Milch- und Fettgesetz, herefter »lov om mælk og fedtstoffer«) af 1952.
- (2) Ved brev af 2. oktober 2012 meddelte Kommissionen Tyskland, at de pågældende foranstaltninger var registreret som ikke-anmeldt støtte med sagsnummer SA.35484 (2012/NN). Ved brev af 16. november 2012, 7., 8., 11., 13., 14., 15. og 19. februar, 21. marts, 8. april, 28. maj, 10. og 25. juni og 2. juli 2013 fremlagde Tyskland yderligere dokumentation.
- (3) Ved brev af 17. juli 2013 (C(2013) 4457 final) meddelte Kommissionen Tyskland sin beslutning om, for så vidt angår visse gennemførte delforanstaltninger i henhold til lov om mælk og fedtstoffer, at indlede proceduren i medfør af artikel 108, stk. 2, i TEUF (herefter »åbningsafgørelsen«). Ved samme brev konstaterede Kommissionen, at yderligere delforanstaltninger enten er forenelige med det indre marked for perioden fra den 28. november 2001 til den 31. december 2006 eller for perioden fra den 1. januar 2007 eller for begge perioder, eller ikke udgør statsstøtte i medfør af artikel 107, stk. 1, i TEUF, eller at de ikke falder ind under anvendelsesområdet for bestemmelserne om statsstøtte (herefter »positiv afgørelse«).
- (4) For alle øvrige delforanstaltninger, herunder de foranstaltninger i forbindelse med lov om mælk og fedtstoffer, der er gennemført af Verband der deutschen Milchwirtschaft e.V. (den nationale mejeriforening, herefter: »VDM«) i perioden siden den 28. november 2001, og som ligger til grund for nærværende afgørelse, gik Kommissionen i åbningsafgørelsen ud fra forekomsten af støtte og udtrykte tvivl med hensyn til foreneligheden med det indre marked.
- (5) Ved brev af 20. september 2013 fremsatte Tyskland bemærkninger til åbningsafgørelsen.
- (6) Åbningsafgørelsen blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* ⁽³⁾. Kommissionen opfordrede de andre interesserede parter til at fremsætte eventuelle bemærkninger inden for en måned.

⁽¹⁾ EUT C 7 af 10.1.2014, s. 8.

⁽²⁾ Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af artikel 108 i traktaten om den Europæiske Unions funktionsmåde (EUT L 83 af 27.3.1999, s. 1).

⁽³⁾ Jf. fodnote 1. Forinden var der blevet fremsendt en berigtigelse til Tyskland ved brev af 9. december 2013.

- (7) Kommissionen modtog i alt 19 bemærkninger fra interesserede parter. En af disse interesserede parter anmodede Kommissionen om at få sit navn hemmeligholdt og begrundede dette udførligt. I alt 6 bemærkninger, som Kommissionen modtog mellem den 6. og den 10. februar 2014, omhandlede delforanstaltninger, der involverede VDM.
- (8) De modtagne bemærkninger blev fremsendt til Tyskland ved brev af 27. februar, 3. marts og 3. oktober 2014 uden at oplyse navnet på den tidligere omtalte interesserede part.
- (9) Tyskland fremsendte i første omgang ikke noget svar til de bemærkninger, der var blevet fremsat af de interesserede parter i februar 2014. Med henblik på supplerende bemærkninger af 8. juli 2014 fremsatte Tyskland sine bemærkninger ved brev af 3. december 2014.
- (10) Ved hjælp af en anmodning om oplysninger af 6. juni 2014 bad Kommissionen Tyskland om yderligere oplysninger, som Tyskland fremsendte ved brev af 16. juli 2014.

2. BESKRIVELSE

- (11) Nedenfor beskrives de af VDM gennemførte foranstaltninger i forbindelse med lov om mælk og fedtstoffer, der i åbningsafgørelsen er beskrevet som delforanstaltning BW 6, BY 9, HE 5, NI 10, NW 9, RP 8, SL 6 og TH 6, og hvorom Kommissionen har udtrykt tvivl med hensyn til deres forenelighed med det indre marked.

Begrundelse for Kommissionens indledning af proceduren i henhold til artikel 108, stk. 2, i TEUF

- (12) Lov om mælk og fedtstoffer er en tysk forbundslov, som trådte i kraft i 1952 og siden er blevet ændret flere gange, senest den 31. oktober 2006. Den udgør den retlige ramme for de omhandlede foranstaltninger og har en ubegrænset gyldighedsperiode.
- (13) Lov om mælk og fedtstoffer bemyndiger i § 22, stk. 1, de tyske delstater til at opkræve en mælkeafgift af mejerierne på grundlag af råmælksmængderne. Ifølge de oplysninger, som Tyskland har fremsendt, har 9 (ud af 16) delstater gjort brug af denne bemyndigelse, nemlig Baden-Württemberg, Bayern, Brandenburg, Hessen, Niedersachsen, Nordrhein-Westfalen, Rheinland-Pfalz, Saarland og Thüringen. De afgifter, delstaterne opkræver, udgør op til 0,0015 EUR pr. kg mælk.
- (14) Tyskland nævnte, at den opkrævede mælkeafgift i de pågældende delstater ikke kan anvendes på importprodukter. Derimod kan eksportprodukter være underlagt mælkeafgiften.
- (15) § 22, stk. 2, i lov om mælk og fedtstoffer bestemmer, at indtægterne fra mælkeafgiften kun må anvendes til:
 - 1. fremme og opretholdelse af kvaliteten på grundlag af bestemte gennemførelsesbestemmelser
 - 2. forbedring af hygiejnen i forbindelse med fremstillingen, modtagelsen, behandlingen, forarbejdningen og afsætningen af mælk og mælkeprodukter
 - 3. mælkekontroller
 - 4. rådgivning af virksomheder i spørgsmål vedrørende mejerisektoren og løbende uddannelse af unge arbejdstagere inden for denne
 - 5. reklame med henblik på øget forbrug af mælk og mælkeprodukter
 - 6. gennemførelse af de i henhold til lov om mælk og fedtstoffer overdragne opgaver.
- (16) § 22, stk. 2a, i lov om mælk og fedtstoffer fastslår, at uanset stk. 2 kan midlerne i henhold til stk. 1 også anvendes til:
 - 1. reduktion af strukturelt betingede forhøjede registreringsomkostninger i forbindelse med leveringen af mælk og fløde fra producent til mejeri
 - 2. reduktion af forhøjede transportomkostninger i forbindelse med leveringen af mælk mellem mejerier, såfremt leveringen er nødvendig med henblik på at sikre forsyningen af drikkemælk i de aftagende mejeriers afsætningsområde
 - 3. fremme af kvaliteten ved central afsætning af mælkeprodukter.

- (17) § 22, stk. 4, i lov om mælk og fedtstoffer fastsætter, at bidrag og gebyrer, som betales af mejerier eller deres foreninger til mælkeproducenter i forbindelse med de i stk. 2 anførte formål, helt eller delvist kan udlignes af provenuet fra mælkeafgiften.
- (18) Tyskland oplyste, at det i forbindelse med finansieringen af VDM inden for rammerne af § 22, stk. 2, nr. 6, i lov om mælk og fedtstoffer drejer sig om et tilfælde af forvaltning under udøvelsen af offentlig servicevirksomhed (»Leistungsverwaltung«) (dvs. ikke om forvaltning under udøvelsen af beføjelsen til retlig regulering (»Eingriffsverwaltung«), som indskrænker de berørtes rettigheder, men om positiv tildeling af ydelser). Et materielt lovgrundlag er ikke nødvendigt, fordi lovforbeholdet i artikel 20, stk. 3, i Grundgesetz (den tyske grundlov) ikke omfatter dette område. I den sammenhæng er bevillingen i det respektive delstatsbudget og den tilsvarende tildeling ved en administrativ retsakt tilstrækkelig.
- (19) I de enkelte delstater var de her gældende budgetregler afgørende for tilrådighedsstillelsen af midlerne.
- (20) Følgende forordninger udgør retsgrundlaget for opkrævningen af mælkeafgiften i de enkelte delstater:
- (21) Baden-Württemberg: Verordnung des Ministeriums für Ernährung und Ländlichen Raum über die Erhebung von milchwirtschaftlichen Umlagen (forordning fra ministeriet for ernæring og landdistrikter om opkrævning af mælkeproduktionsafgifter) af 18. maj 2004 (GBl. (Baden-Württembergs lovtidende), s. 350), ændret ved forordning af 24. januar 2006 (Baden-Württembergs lovtidende, s. 40).
- (22) Bayern: BayMilchUmlV (forordning om en afgift på mælk) af 17. oktober 2007.
- (23) Hessen: Verordnung über die Erhebung einer Umlage zur Förderung der Milchwirtschaft (forordning om opkrævning af en afgift til fremme af mejerisektoren) af 1. december 1981.
- (24) Niedersachsen: Verordnung über die Erhebung einer Umlage auf dem Gebiet der Milchwirtschaft (forordning om opkrævning af en afgift på mejeriområdet) af 26. november 2004 (Nds. GVBl. (Niedersachsens lov- og bekendtgørelsested) nr. 36/2004 s. 519), senest ændret ved Verordnung zur Änderung der Verordnung über die Erhebung einer Umlage auf dem Gebiet der Milchwirtschaft (forordning om ændring af forordning om opkrævning af en afgift på mejeriområdet) af 22. december 2005 (Niedersachsens lov- og bekendtgørelsested) nr. 31/2005, s. 475).
- (25) Nordrhein-Westfalen: Verordnung über Umlagen zur Förderung der Milchwirtschaft (forordning om afgifter til fremme af mejerisektoren) af 30. november 1965.
- (26) Rheinland-Pfalz: LVO über die Erhebung einer Umlage auf dem Gebiete der Milchwirtschaft (delstatsforordning om opkrævning af en afgift på mejeriområdet) af 15. oktober 2002, senest ændret ved erste LVO zur Änderung der LVO über die Erhebung einer Umlage auf dem Gebiete der Milchwirtschaft (første delstatsforordning om ændring af delstatsforordning om opkrævning af en afgift på mejeriområdet) af 4. juli 2009.
- (27) Saarland: Verordnung über die Erhebung einer Umlage auf dem Gebiet der Milchwirtschaft (forordning om opkrævning af en afgift på mejeriområdet) af 9. december 1982.
- (28) Thüringen: Thüringer Verordnung über die Erhebung einer Umlage zur Förderung der Milchwirtschaft (Thüringens forordning om opkrævning af en afgift til fremme af mejerisektoren) af 29. december 1999.
- (29) Baden-Württemberg, Bayern, Hessen, Niedersachsen, Nordrhein-Westfalen, Rheinland-Pfalz, Saarland og Thüringen yder økonomisk støtte til de omhandlede foranstaltninger, som gennemføres af VDM. Mellem 2001 og 2011 udgjorde de samlede anvendte budgetmidler (alle delstater sammenregnet) ca. 4 mio. EUR.
- (30) Ydermere meddelte de tyske myndigheder, at der i de delstater, som ikke opkræver nogen mælkeafgift, blev ydet betalinger på frivillig basis til VDM fra Milcherzeugervereinigung in Schleswig-Holstein e.V., Arbeitsgemeinschaft Milch e.V. i Mecklenburg-Vorpommern, Landeskontrollverband Berlin-Brandenburg e.V., Interessengemeinschaft der Erzeugerzusammenschlüsse in Sachsen e.V., mejerisektoren i delstaten Sachsen-Anhalt samt fra Landesvereinigung der Milchwirtschaft Niedersachsen e.V. Fastsættelsen af betalingerne sker under hensyntagen til disse organisationers finansielle muligheder på baggrund af den mælkemængde, der er produceret i den pågældende delstat.
- (31) Baden-Württemberg henviste i øvrigt til, at opkrævningen af mælkeafgiften er blevet indstillet i Baden-Württemberg pr. 31. december 2012. Mejerisektoren i Baden-Württemberg har i 2013 og 2014 bidraget til finansieringen af VDM via Milchwirtschaftlicher Verein Baden-Württemberg e.V. (medlemsbidrag).

- (32) Ifølge Tyskland omfatter VDM's opgaver navnlig:
- varetagelse og fremme af mejerisektorens interesser
 - omfattende rådgivning om alle emner med relevans for mejerisektoren forud for lovgivnings- og andre standardiseringsaktiviteter på såvel nationalt som internationalt plan
 - interesserepræsentation i lovgivningsprocessen i forhold til ministerier, parlamentariske organer, udvalg og arbejdsgrupper i nationale og internationale teknisk orienterede foreninger og organisationer
 - organisering af arrangementer om aktuelle udviklinger og trends.
- (33) Ifølge Tyskland er VDM medlem af Det Internationale Mejeriforbund (IDF) (IDF) og udgør i denne organisation den tyske nationale komité. Mere specifikt forestår VDM den overordnede koordinering af det tyske arbejde i IDF. VDM udnævner eksperterne til IDF-organerne på vegne af medlemsforeningerne og forbundsregeringen og tager stilling til internationale forespørgsler til den tyske nationale komité. Her varetager den hele mejerisektorens interesser efter aftale med sine medlemmer og i tæt samarbejde med forbundsregeringen og repræsentanterne fra delstaterne.
- (34) Endvidere varetager VDM på vegne af hele branchen standardiseringen på nationalt og internationalt plan i samarbejde med de kompetente standardiseringsorganisationer såsom ISO, IDF, CEN og DIN. Desuden rådgiver VDM forbundsregeringen og IDF i Codex Alimentarius. Gennem bemærkninger, vejledninger og retningslinjer bidrager VDM væsentligt til, at mejerisektoren og myndighederne når frem til en fælles forståelse, når det gælder vurderingen af miljø- og sikkerhedsrelevante parametre. Endelig udarbejder VDM uddannelsesmateriale til branchen og er med i hele det tekniske standardiseringsarbejde. Tekniske standarder er uundværlige i mejerisektoren. Disse har vist sig at være effektive med henblik på at producere sikre fødevarer af høj kvalitet.
- (35) VDM udgør ligeledes et netværk af medlemsforeninger, repræsentanter for staten, delstaterne og universiteterne. Alle interesserede parter rådgives om prioriteringerne i den nationale og internationale fødevarelovgivning inden for områderne mejeriforskning og -analyse, ernæring, men også om spørgsmål med hensyn til miljø, klima samt dyreskyttelse og dyrevelfærd. For så vidt fremmer VDM samarbejdet mellem alle medlemmer i branchen. Blandt foreningens mål hører også støtte til mejeriforskning og fremme af tekniske fremskridt på mælkeproduktionsområdet.
- (36) Det er udelukkende foreninger og forskningsinstitutioner, der er repræsenteret som medlemmer i VDM, og således altså ikke enkeltstående virksomheder, som opererer inden for mælkeproduktion, mælkeforarbejdning eller mælkedetailhandel. Ifølge VDM's websted er medlemmerne bl.a. **Milchindustrie-Verband e.V., Deutscher Bauernverband e.V., Bundesverband der Privaten Milchwirtschaft e.V., ZV Deutscher Milchwirtschaftler e.V., Bundesverband Molkereiprodukte og Arbeitsgemeinschaft Deutscher Rinderzüchter e.V.** ⁽⁴⁾.
- (37) Tyskland er af den opfattelse, at der i forbindelse med den finansielle støtte til VDM ikke er tale om statsstøtte, fordi VDM ikke er en virksomhed, dvs. ikke er erhvervsdrivende. VDM udfører ingen erhvervsaktivitet. VDM er en forening på alle trin af aktører i værdikæden for mælk i Tyskland, som ikke selv udfører erhvervsaktivitet. VDM er anerkendt som erhvervsforening i henhold til den tyske selskabsskatteret og dermed berettiget til visse skattebegunstigelser, som ikke kommer selskaber med erhvervsmæssig virksomhed til gode.
- (38) Tyskland gør gældende, at en medlemsstat i henhold til artikel 183 i Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 ⁽⁵⁾ — uden at det berører anvendelsen af traktatens artikel 87, 88 og 89 (nu: artikel 107, 108 og 109) i henhold til artikel 180 i denne forordning — hos sine mælkeproducenter kan opkræve en afgift, der betales for de afsatte mængder mælk eller mælkeækvivalenter, med henblik på at finansiere foranstaltninger til fremme af forbruget i Fællesskabet, udvidelse af markederne for mælk og mejeriprodukter og forbedring af kvaliteten.
- (39) I sine bemærkninger af 20. september 2013 gjorde Tyskland gældende, at det følger af afgørelsespraksis, at foreninger (såsom VDM) og sammenslutninger kun undtagelsesvis karakteriseres som virksomheder og da kun som virksomheder i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF, i det omfang de også selv udfører en erhvervsaktivitet (f.eks. bortforpagtning af fast ejendom, markedsføring af TV-rettigheeder) ⁽⁶⁾.

⁽⁴⁾ <http://www.idf-germany.com/der-verband/mitglieder-und-foerderer/>.

⁽⁵⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 af 22. oktober 2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen) (EUT L 299 af 16.11.2007, s. 1).

⁽⁶⁾ Domstolens dom af 26. januar 2005, Piau mod Kommissionen, T-193/02, ECLI:EU:T:2005:22, præmis 69; Kommissionen, afgørelse af 26. april 2006, N277/2003 — overdragelse af naturbeskyttelsesområder.

- (40) Til aktivitetsområderne hører fortsat at repræsentere mejerisektoren på nationalt og internationalt plan (f.eks. i forbindelse med Codex Alimentarius og i DIN-udvalget). VDM bidrager i samlet og komprimeret form med ekspertise fra uafhængige eksterne forskere og eksperter til de pågældende organer. VDM arbejder som konsulent og rådgiver for forbunds- og delstatsministerierne.
- (41) Disse aktiviteter kommer ikke enkelte virksomheder til gode. De svarer snarere til en forenings typiske (almennyttige) opgaver. Det ville være at misforstå VDM's arbejde at karakterisere denne som erhvervsmæssig lobbyist for mejerisektoren, hvis ydelser kan »købes« på markedet. Dens medlemmer ville heller ikke kunne benytte en anden »tjenesteleverandør« i forbindelse med de af VDM leverede ydelser. Der finder altså ingen konkurrence sted. Derfor udøver VDM ikke erhvervsmæssig aktivitet på et marked.
- (42) Ifølge Tyskland blev mejerierne heller ikke begunstiget via de af VDM leverede tjenesteydelser. Navnlig tilbyder VDM ingen »målrettede rådgivningsydelser« til mælkeproducerende virksomheder. VDM's aktiviteter har snarere almen karakter. VDM informerer alle interesserede parter og dermed i sidste ende almenheden om prioriteringerne i den nationale og internationale fødevarerlovgivning inden for områderne mejeriforskning og -analyse, ernæring, men også om spørgsmål med hensyn til miljø, klima samt dyreskyttelse og dyrevelfærd. Med henblik på formidling af oplysninger benytter den sig først og fremmest af alment (på internettet) tilgængelige publikationer samt organisering af konferencer. Foreningen varetager dermed en opgave som »multiplikator«, som er typisk for foreningsaktiviteter og væsentlig for at gøre oplysninger alment tilgængelige.
- (43) Denne »åbne« almene form for »rådgivning« er ingen markedsmæssig ydelse, som mejerisektoren modtager. Den kan ikke sammenlignes med den »målrettede« rådgivning, som konsulentfirmaer ville kunne levere. Eventuelle fordele for mælkeproducerende virksomheder, som disse måtte få via kendskabet til oplysningerne, er støtterelevant irrelevante. Der er heller ikke kendskab til nogen afgørelser fra Kommissionen eller EU-domstolene, hvor der udvises en så vidtrækkende forståelse for støtte.
- (44) Indirekte støtte kommer heller ikke i betragtning. Dette ville forudsætte, at formålet med støtten til en tredjemand netop er at begunstige den indirekte støttemodtager, eller at denne begunstiggelse af en virksomhed eller produktion er uadskilleligt forbundet med foranstaltningen. Det er ikke tilfældet i den foreliggende sag. Mulige refleksfordele af foranstaltninger såsom den almene information om prioriteringer i den nationale og internationale fødevarerlovgivning inden for områderne mejeriforskning og -analyse, ernæring, men også med hensyn til spørgsmål om miljø, klima samt dyreskyttelse og dyrevelfærd, er ikke specifikke og kunne derfor ikke begrunde en støtte. Desuden virkede de som generelle foranstaltninger ikke konkurrencefordrejende.
- (45) I den foreliggende sag er der ingen indikationer, som retfærdiggør antagelsen om, at en konkurrencefordrejende begunstiggelse af bestemte virksomheder var tilsigtet eller ville være indtrådt. Formålet med bidragene til VDM var snarere, at denne skulle kunne varetage de tidligere omtalte ikke-erhvervsmæssige aktiviteter.

Begrundelse for Kommissionens indledning af proceduren i henhold til artikel 108, stk. 2, i TEUF

- (46) I åbningsafgørelsen fastslog Kommissionen, at VDM er en tjenesteleverandør, idet den repræsenterer den tyske mejerisektor på forskellige niveauer og desuden udfører målrettede rådgivningsydelser i forbindelse med mælkeproduktionen. De endelige modtagere af disse tjenesteydelser er hele mejerisektoren i Tyskland, navnlig mejerierne, hvor der er tale om virksomheder. Derudover har det vist sig, at alle forudsætninger for forekomsten af støtte er opfyldt.

Bemærkninger fra VDM

- (47) VDM fremsatte for så vidt angår den til denne ydede støtte følgende bemærkninger ved brev af 6. februar 2014:
- (48) De midler, som VDM modtager via mælkeafgiften, kunne ikke anses for statsstøtte til VDM. Med hensyn til VDM er der ikke tale om en virksomhed i henhold til artikel 107 i TEUF, idet VDM's aktiviteter, der finansieres af indtægter fra mælkeafgiften, ikke omfatter virksomhedsaktivitet, dvs. ingen erhvervsaktivitet, der består i at tilbyde varer eller tjenesteydelser på et marked. Det betyder, at VDM for så vidt angår disse aktiviteter, der finansieres med indtægterne fra mælkeafgiften, ikke kan betragtes som en virksomhed, idet der ved fastlæggelsen af, hvorvidt der er tale om en virksomhed, skal foretages en vurdering af funktionen i forhold til en bestemt aktivitet.

- (49) VDM er ikke en tjenesteleverandør på et marked. VDM's aktiviteter består snarere af typiske foreningsaktiviteter. Som paraplyorganisation samler og repræsenterer VDM mejerisektoren i Tyskland. I den forbindelse ville det være forkert at betragte VDM's aktiviteter, der har foreningsmæssig karakter, som »tjenesteydelse« til medlemmerne. På grund af aktiviteternes foreningsmæssige karakter varetager VDM snarere opgaven som en demokratisk legitimeret deltager i meningsdannelsesprocessen i mejerisektoren på områder såsom lovgivning og standardisering. I denne meningsdannelsesproces ville der desuden deltage repræsentanter fra staten, delstaterne og universiteterne, som til dels er repræsenteret i foreningen (VDM) med rådgivningsfunktion, til dels med stemmeret. Denne typiske foreningsaktivitet i form af meningsdannelse og repræsentation af medlemmer udgør ikke et tilbud om levering af en tjenesteydelse »på et marked«.
- (50) Også selv om man betragter de i det følgende nærmere beskrevne enkeltområder, hvor VDM udfører sin foreningsaktivitet, mere indgående, viser det sig, at der i forbindelse med disse aktivitetsområder, som er finansieret ved hjælp af indtægter fra mælkeafgiften, ikke er tale om en »erhvervsaktivitet« på et marked.
- (51) En væsentlig del af VDM's aktiviteter er den »omfattende rådgivning om alle emner med relevans for mejerisektoren forud for lovgivnings- og andre standardiseringsaktiviteter på såvel nationalt som internationalt plan«. Dette område blev tildelt ca. 15 % af VDM's midler fra mælkeafgiften. I forbindelse med denne aktivitet handler det imidlertid ikke om rådgivning af virksomheder i mejerisektoren, men om rådgivning af den nationale og internationale lovgiver, dvs. kommunikation af meningsdannelsesprocessen og formidling af oplysninger om mejerisektoren forud for lovgivnings- og andre standardiseringsaktiviteter. I forbindelse med disse procedurer tilbyder VDM sig som ekspert og repræsentant for mejerisektoren i Tyskland. Heller ikke her optræder VDM som »tjenesteleverandør« på et marked. VDM's aktiviteter består snarere i kommunikationen af den demokratiske meningsdannelsesproces inden for VDM-organisationen i forbindelse med lovgivningsprocessen. Derfor kan interesserepræsentationen af hele mejerisektoren i lovgivningsprocessen i forhold til ministerier, parlamentariske organer, udvalg og arbejdsgrupper i nationale og internationale teknisk orienterede foreninger og organisationer ikke betragtes som erhvervsaktivitet.
- (52) Selv hvis man alligevel i denne aktivitet som rådgiver så en tjenesteydelse i forhold til offentlige myndigheder på nationalt og internationalt plan, ville disse offentlige myndigheder som modtagere af en sådan »rådgivningsydelse« ikke være virksomheder og dermed ikke støttemodtagere som omhandlet i artikel 107 i TEUF. For så vidt angår denne ovenfor beskrevne foreningsaktivitet, kan VDM derfor ikke betragtes som en virksomhed og dermed heller ikke som egnet støttemodtager. Målrettede rådgivningsydelser i form af selektiv rådgivning af mælkeproducerende virksomheder blev imidlertid ikke finansieret ved hjælp af indtægter fra mælkeafgiften, som delstaterne stiller til rådighed for VDM.
- (53) Endvidere varetager VDM på vegne af hele branchen standardiseringen på nationalt og internationalt plan i samarbejde med de kompetente standardiseringsorganisationer såsom ISO, IDF, CEN og DIN. Desuden rådgiver VDM forbundsregeringen i Codex Alimentarius. VDM deltager således bl.a. som rådgiver for forbundsregeringen ved møderne i følgende Codex-komitéer:
- CCMMP — Milk and Milk Products (navnlig mellem 2001 og 2011 blev samtlige CCMMP-standarder for mejeriprodukter revideret)
 - CCFH — Food Hygiene
 - CCCF — Contaminants in Foods
 - CCFA — Food Additives
 - CCFICS — Food Import Certificates
 - CCFL- Food Labelling
 - CCGP — General Principles
 - CCMAS — Methods of Analysis and Sampling
 - CCNFSU — Nutrition and Foods for Special Dietary Uses
 - CCRVDF — Residues Veterinary Drugs in Food.

- (54) Dette standardiseringsområde på nationalt og internationalt plan modtog ca. 45 % af VDM's midler fra mælkeafgiften. Dette standardiseringsområde kan heller ikke betragtes som erhvervsaktivitet. VDM leverer ingen tjenesteydelser på markedet, men repræsenterer derimod som paraplyorganisation hele mejerisektoren i forbindelse med en opgave, der varetages i almenhedens interesse. Det er almindeligt anerkendt, at det i forbindelse med standardiseringsprocessen i henhold til ISO, IDF, CEN og DIN samt Codex Alimentarius handler om en aktivitet i almenhedens interesse og ikke om en selektiv støtteforanstaltning.
- (55) Ifølge vedtægterne i DIN e.V. »DIN's opgave (formål) ... til gavn for almenheden og i offentlighedens interesse i regulerede og gennemsigtige procedurer at fremme, organisere, styre og formidle standardiseringsprocessen. Arbejdsresultaterne tjener til innovation, sikkerhed og forståelse inden for erhvervsliv, forskning, forvaltning og offentlighed samt kvalitetssikring og rationalisering samt arbejds-, miljø- og forbrugerbeskyttelse«.
- (56) Det samme gælder for Codex Alimentarius, hvis opgave f.eks. blev beskrevet på Codex Alimentarius-webstedet som følger:

»The Codex Alimentarius Commission, established by FAO and WHO in 1963 develops harmonised international food standards, guidelines and codes of practice to protect the health of the consumers and ensure fair practices in the food trade.«

- (57) Desuden danner Codex Alimentarius et vigtigt grundlag for både fødevarelovgivningen, dvs. de love, forordninger og administrative bestemmelser, som enten i Fællesskabet eller på nationalt plan finder anvendelse på fødevarer generelt og fødevarer sikkerhed i særdeleshed. Som den vigtigste internationale standard i fødevarelovgivningen skal der netop tages hensyn til denne med henblik på fødevarer sikkerhed og forbrugerbeskyttelse i forbindelse med de lovgivende myndigheders udvikling eller tilpasning af fødevarelovgivningen ⁽⁷⁾.
- (58) For VDM's vedkommende er der for så vidt heller ikke tale om en erhvervsaktivitet i form af at tilbyde tjenesteydelser på et marked. Dette gælder alene, fordi der i forbindelse med sådanne i almen interesse, og navnlig også i forbrugerinteresse, udførte standardiseringsaktiviteter mangler et marked ⁽⁸⁾.
- (59) En anden del af VDM's arbejde består i at informere generelt om mælk og malkekvæghold og i forbindelse hermed udbrede videnskabelige oplysninger og nye metoder inden for dette område på en forståelig måde. VDM udfærdiger i den forbindelse passende bemærkninger, vejledninger og retningslinjer for herigennem at informere alle interesserede parter, herunder forbrugerne, på en let forståelig måde om emner såsom bedste tilgængelige teknik på miljøbeskyttelsesområdet, god landbrugspraksis, vandforbrug, CO₂-emissioner og dyrebeskyttelse i malkekvægholdet eller om fodringssystemer i mælkeproduktionen. Dette område blev tildelt ca. 35 % af VDM's midler fra mælkeafgiften.
- (60) Denne aktivitet udgjorde heller ikke nogen erhvervsaktivitet, idet der ikke var tale om levering af specifikke tjenesteydelser i konkurrence med andre leverandører. Fordi der netop ikke blev udført nogen specifikke aktiviteter til gavn for virksomheder i mejerisektoren, og da det snarere er enhver interesseret tredjemand, dvs. almenheden, som informeres om emner fra området mælk og malkekvæghold, er der tale om et tilbud, der leveres vederlagsfrit af VDM, og som også ville kunne leveres vederlagsfrit af en tredjemand. Kun for bestemte publikationer blev der opkrævet et mindre symbolsk beløb.
- (61) Ydermere støtter VDM forskere på offentlige universiteter, navnlig yngre forskere, ved efter begæring at yde dem godtgørelse for en del af rejseudgifterne til mejeriforskningsmæssige arrangementer. Da det her handler om støtte fra privatpersoner på et ikke-økonomisk område, var forudsætningerne for statsstøtte for så vidt heller ikke til stede.

⁽⁷⁾ VDM henviser for så vidt bl.a. til artikel 5, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 178/2002 af 28. januar 2002 om generelle principper og krav i fødevarelovgivningen, om oprettelse af Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet og om procedurer vedrørende fødevarer sikkerhed (EFT L 31 af 1.2.2002, s. 1).

⁽⁸⁾ VDM henviser med hensyn til standardiseringsens ikke-økonomiske karakter til Domstolens dom af 12. december 2006, SELEX mod Kommissionen, ECLI:EU:T:2006:387.

- (62) Derudover havde to VDM-medarbejdere holdt forelæsninger på Fachhochschule Hannover, hvilket er en aktivitet, der heller ikke kan betragtes som en erhvervsaktivitet. I alt er der på dette område (støtte til yngre forskere og VDM-medarbejders forelæsninger) gennemsnitligt anvendt ca. 5 % af VDM's indtægter fra mælkeafgiften.
- (63) Såfremt omkostningerne i forbindelse med VDM's arbejde i IDF og dens funktion som tysk national komité i IDF er finansieret af indtægter fra mælkeafgiften, f.eks. stillingtagen til internationale forespørgsler, er dette arbejde enten en del af VDM's rådgivningsfunktion i forhold til offentlige organer eller en del af standardiseringsarbejdet eller den almene informationsformidling. I øvrigt er deltagelsen af repræsentanter fra VDM i IDF's møder udelukkende en foreningsaktivitet og dermed ikke en erhvervsaktivitet. Fokus i IDF-arbejdet ligger på samarbejdet i forbindelse med den internationale standardiseringsproces (Codex Alimentarius, ISO og CEN) og den almene generiske informationsformidling.
- (64) Desuden var der ikke tale om støtte til virksomheder i mejerisektoren. Når offentlige myndigheder benyttede VDM som konsulent forud for eller i forbindelse med lovgivnings- eller andre standardiseringsprocedurer og i den forbindelse regulerede finansieringen af VDM for at sikre dennes uafhængighed via en forpligtende obligatorisk afgift, ligger der heri ingen statslig begunstiging af de virksomheder, som via den obligatoriske afgift forpligtes til at finansiere de offentlige myndigheders tilvejebringelse af oplysninger.
- (65) Det samme gælder for den i almen interesse gennemførte standardisering og støtte til universitetsforskere, navnlig til yngre forskere. Endelig manglede der i forbindelse med informationsformidlingen også en specifik begunstiging af virksomheder i mejerisektoren. Denne tjener for det første til den almene oplysning om mejeriforskningsmæssige emner og for det andet til formidling af viden om gældende retlige bestemmelser og standarder samt om det aktuelle tekniske niveau for i almenhedens interesse at sikre overholdelse af høje kvalitets- og miljøstandarder. Derudover handler det, hvis virksomheder i mejerisektoren skal drage fordel af VMD's foranstaltninger, om ikke-målbare indirekte refleksfordele, som ikke ville være tilstrækkelige til at gøre disse foranstaltninger, der er gennemført med en anden målsætning, til statsstøtte. Derudover ville — ved fremsættelse af en påstand om støtte til »mejerisektoren« — en støtteretlig tilbagesøgning heller ikke komme i betragtning her, idet det ikke indledningsvis ville kunne bestemmes, hvilke virksomheder der ville have profiteret af foranstaltningerne og i hvilket omfang, især da de positive virkninger på ingen måde ville være begrænset til virksomheder i den tyske mejerisektor, men derimod også ville kunne komme udenlandske virksomheder til gode, hvis de henholdsvis er aktive i Tyskland eller aktiviteterne — såsom det internationale standardiseringsarbejde og i forbindelse med Codex Alimentarius — ville have en international virkning.
- (66) Skulle man i modsætning til ovennævnte redegørelse anse anvendelsen af indtægterne fra mælkeafgiften, som VDM modtager under foranstaltningerne BW 6, BY 9, HE 5, NI 10, NW 9, RP8, SL 6 og TH 6 fra mælkeafgiften, som statsstøtte, ville denne i hvert fald være forenelig med de relevante bestemmelser i den afledte ret.
- (67) Skulle man i modsætning til den her gældende opfattelse betragte VDM's rådgivningsfunktion som statsstøtte til virksomheder i mejerisektoren, er der her tale om tilladt teknisk bistand i henhold til artikel 14 i EF-rammebestemmelserne for statsstøtte i landbrugssektoren 2000-2006⁽⁹⁾ (herefter »EF-rammebestemmelserne 2000-2006«) samt i afsnit IV.K. i EF-rammebestemmelserne for statsstøtte i landbrugs- og skovbrugssektoren 2007-2013⁽¹⁰⁾ (herefter »rammebestemmelserne 2007-2013«).
- (68) Vedrørende perioden 2001-2006 anførte VDM, at foranstaltningerne udelukkende vedrørte mælk som bilag I-produkt. Genstand for foranstaltningerne er formidling af videnskabelige oplysninger, navnlig om det aktuelle tekniske niveau og bedste praksis, sådan som den også lægges til grund for de standarder, som VDM henholdsvis har været med til at udvikle eller rådgivet om, eller som den skal anvendes i forbindelse med nye lovgivningsinitiativer. VDM's foranstaltninger på dette område vedrørte derfor regelmæssigt nye metoder i henhold til artikel 14.1 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006. Også VDM's aktiviteter på standardiseringsområdet kan som identificering og formidling af videnskabelige oplysninger tilregnes den tekniske bistand.
- (69) Uafhængigt heraf skal formidlingen af videnskabelige oplysninger og faktiske oplysninger om generiske produkter (i henhold til afsnit IV.K. i rammebestemmelserne 2007-2013) imidlertid også under EF-rammebestemmelserne 2000-2006's tidsmæssige anvendelsesområde anses for at være tilladt, idet man eksempelvis opsummerer disse under begrebet rådgivningsydelser eller ud- eller videreuddannelse⁽¹¹⁾.

⁽⁹⁾ EFT C 28 af 1.2.2000, s. 2.

⁽¹⁰⁾ EUT C 319 af 27.12.2006, s. 1.

⁽¹¹⁾ VDM henviser hvad angår formidlingen af rapporter og statistikker til Kommissionens afgørelse af 27. juli 2006, statsstøtte N 425/09, punkt 9 mod slutningen.

- (70) Ved en anden fortolkning af rammebestemmelserne 2007-2013 ville der i øvrigt også være en uoverensstemmelse i forhold til reklameforanstaltninger, som griber meget mere ind i markedets funktion. Disse ville også have været tilladt før 2007 på basis af EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til reklame for produkter opført i EF-traktatens bilag I og visse produkter uden for bilag I (2001/C-252/03) (»rammebestemmelserne for reklame«). Som overskudsprodukt opfylder mælk de positive kriterier, der er nødvendige for en reklame.
- (71) Det betyder, at medlemsstaterne i mejerisektoren kunne yde støtte til en generisk, dvs. oprindelses- og virksomhedsneutral, reklame for mælk uden yderligere begrænsninger på op til 100 % af omkostningerne via statsstøtte. Medlemsstaterne havde også gjort omfattende brug heraf ⁽¹²⁾. Hvis generisk reklame for mælk og mælkeprodukter derfor var tilladt i perioden 2001-2006 uden begrænsninger, ville der ikke være nogen grund til at underkaste hhv. de faktiske oplysninger om generiske produkter og formidlingen af videnskabelige oplysninger om mælk og mælkeprodukter, som griber betydeligt mindre ind i markedets funktion, støtteretligt strengere krav.
- (72) Det kan hverken have været formålet med de materielle støtteregele eller Kommissionens hensigt med etableringen af rammebestemmelserne at betragte en statsligt finansieret reklamekampagne med sloganet »Drik mere mælk!« som lovlig reklamestøtte og samtidig behandle en kampagne, som sagligt oplyser forbrugerne om mælks næringsværdi og dens betydning for børneernæringen, som ulovlig støtte.
- (73) Også de øvrige forudsætninger i artikel 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 er opfyldt. Fordi der i forbindelse med foranstaltningerne er tale om generelle, virksomhedsneutrale foranstaltninger, er disse ikke automatisk begrænset til bestemte grupper (artikel 14.2). En nøjagtig finansiel kategorisering af foranstaltningerne til enkelte virksomheder er — som nævnt — ikke mulig på grund af mangel på direkte virksomheds-sammenhæng. På grund af de relativt få midler, som dette område modtog og det store antal virksomheder i mejerisektoren, blev de i artikel 14.3 nævnte tærskelværdier ikke engang tilnærmelsesvis nået.
- (74) For så vidt angår perioden fra og med 2007 anførte VDM, at de pågældende VDM-foranstaltninger skal betragtes som formidling af videnskabelige oplysninger og faktiske oplysninger om generiske produkter i henhold til afsnit IV.K., i rammebestemmelserne 2007-2013 sammenholdt med artikel 14 i forordning (EF) nr. 1857/2006. Begrænsningen til SMV'er kan ikke finde anvendelse her, idet der ikke i forbindelse med virksomhedsneutrale faktiske oplysninger om generiske produkter kan være en begrænsning til små og mellemstore virksomheder alene på grund af virksomhedsneutraliteten. Derudover skal det også her tages i betragtning, at rammebestemmelserne 2007-2013 ikke må anvendes på en selvmodsigende måde. Således kan det heller ikke her have været tilsigtet, at generisk reklame for mælk og mælkeprodukter (hvor der er tale om landbrugsprodukter) er tilladt med en støttesats på 100 % (jf. punkt 157 i rammebestemmelserne 2007-2013), mens de faktiske oplysninger om generiske produkter, som griber betydeligt mindre ind i konkurrencen, og formidling af videnskabelige oplysninger skal være underlagt strengere krav. Ellers ville medlemsstaterne ligefrem tilskyndes til at medvirke til, at faktiske oplysninger om generiske produkter eller formidlingen af videnskabelige oplysninger ville blive forbundet med en købsopfordring, for herigennem at tilvejebringe en reklameforanstaltning, hvor der ikke er tvivl om, at den er tilladt.
- (75) Med hensyn til de nævnte argumenter bad VDM Kommissionen om at genoverveje sine hidtidige antagelser vedrørende VDM's egenskab som virksomhed og lovligheden af dens aktiviteter efter de gældende statsstøtteregele. På grund af procedures kompleksitet beholdte VDM sig ret til at fremsætte yderligere bemærkninger i den igangværende procedure.

Bemærkninger fra andre interesserede parter

- (76) Mellem den 6. og den 10. februar 2014 modtog Kommissionen i alt seks breve fra interesserede parter, som fremsatte bemærkninger med hensyn til de omhandlede foranstaltninger, som VDM har gennemført.
- (77) Landesvereinigung der Bayerischen Milchwirtschaft e.V. (brev af 7. februar 2014) anførte, at VDM's internationale erfaringsudveksling for så vidt angår forebyggende forbrugerbeskyttelse fremmes af nye erfaringer fra andre lande og er af stor værdi. Herved opstår der ikke en begunstigelse af enkelte virksomheder.
- (78) I sine bemærkninger af 6. februar 2014 henviste Landesvereinigung Thüringer Milch e.V. (delstatsmejeriforeningen Thüringer Milch) til VDM's bemærkninger og støttede disse.

⁽¹²⁾ VDM henviser i denne henseende for Tyskland eksempelvis til statsstøtte N 571/2002 — Absatzfondsgesetz (lov om etablering af en central fond med henblik på fremme af afsætningen i den tyske landbrugs- og fødevarerindustri).

- (79) I sine bemærkninger af 6. februar 2014 anførte Milchprüfing Baden- Württemberg e.V. (mælkekontrolorganet i Baden-Württemberg), at VDM er blandt de organer i Baden-Württemberg, som havde modtaget afgiftsmidler. Samtlige i disse bemærkninger nævnte organer havde gennemført foranstaltninger som omhandlet i § 22 i lov om mælk og fedtstoffer. Tildelingen af afgiftsmidler har været begrænset til det, der var nødvendigt for gennemførelsen af foranstaltningerne.
- (80) Milchwirtschaftliche Arbeitsgemeinschaft Rheinland-Pfalz e.V. fremførte i sine bemærkninger af 10. februar 2014 de samme argumenter, som Tyskland allerede havde fremført i sine bemærkninger af 20. september 2013.
- (81) Milchwirtschaftliche Verein Baden-Württemberg e.V. henholdte sig i sine bemærkninger af 6. februar 2014 til redegørelsen fra Milchprüfing Baden- Württemberg e.V. (se betragtning 79).
- (82) Landesvereinigung der Milchwirtschaft Niedersachsen e. V. (delstatsmejeriforeningen i Niedersachsen, herefter »LVN«) tog ikke i sit brev af 7. februar 2014 direkte stilling til den ydede støtte, men afviste imidlertid principielt forekomsten af støtte i forbindelse med samtlige delforanstaltninger i henhold til lov om mælk og fedtstoffer.
- (83) LVN hævdede specielt, at de via mælkeafgiftsmidlerne finansierede foranstaltninger ikke belastede delstatsbudgettet, at staten ikke har nogen råderet over og kontrol med mælkeafgiftsmidlerne, og at staten hverken udøver kontrol over afgiftens størrelse eller foranstaltningernes indhold. Dermed kan den pågældende støtte ikke tilregnes staten. Ydermere kontrollerer staten hverken støttens størrelse eller er organisatorisk integreret i LVN.
- (84) Det blev ligeledes nævnt, at LVN ikke kontrolleres af statslige organer, men derimod af landbrugskammeret i Hannover, der er en offentligretlig myndighed, og dermed ikke direkte er et statsligt forvaltningsorgan.
- (85) I sine yderligere bemærkninger af 8. juli 2014 henviste LVN bl.a. til Kommissionens afgørelse i sagen Val'Hor ⁽¹³⁾. I denne har Kommissionen anerkendt, at hverken statens kompetence til at anerkende en brancheorganisation eller dens lovgivningsmæssige støtte i forbindelse med pålæggelsen af branchespecifik »deltagelse« (i sagen via muligheden for en udvidelse af aftaler) taler for, at de af brancheorganisationen gennemførte foranstaltninger kan tilregnes staten. Hvorvidt en statslig deltagelse i parafiskale finansieringssystemer medfører, at fordele kan tilregnes staten som »statsstøtte«, afhænger af omstændighederne i det enkelte tilfælde og af den samlede betragtning, der anlægges på grundlag heraf. Retningsgivende for undersøgelsen af spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger statsstøtte, er først og fremmest følgende synspunkter, der er udviklet på baggrund af retspraksis:
- Hvem træffer beslutning om opkrævning og anvendelse af midler?
 - Hvis en privatretlig organisation træffer beslutning herom, hvordan kommer statens indflydelse så til udtryk?
 - Af hvilke midler finansieres støtten?
 - Hvilken type foranstaltninger bliver finansieret?
 - Hos hvem opkræves midlerne?
 - Hvem kan tage initiativ til foranstaltningen?
- (86) LVN har gennem sin advokat undersøgt den retlige kontekst i andre delstater og kan også for så vidt konkludere, at de indicier for forekomsten af statsstøtte, der er udviklet ud fra retspraksis, ikke foreligger, og derfor fratages lov om mælk og fedtstoffer sin karakter af støtte.
- (87) Ifølge LVN træffer delstatsmejeriforeningerne beslutning om opkrævningen af afgiften hos mejerierne. I henhold til § 22, stk. 1, første punktum, i lov om mælk og fedtstoffer kan afgiften kun opkræves i samråd med delstatsmejeriforeningerne. I henhold til § 22, stk. 1. andet punktum, i lov om mælk og fedtstoffer kræver det en ansøgning fra den nationale mejeriforening for at kunne forhøje afgiften.

⁽¹³⁾ Kommissionens afgørelse 2014/416/EU af 9. april 2014 om Frankrigs støtteordning SA.23257 (12/C) (ex NN 8/10, ex CP 157/07) (brancheaftale inden for rammerne af »Association française pour la valorisation des produits et des secteurs professionnels de l'horticulture et du paysage« (Val'Hor)) (EUT L 192 af 1.7.2014, s. 59).

- (88) Afgiftsformer og -størrelse blev i Niedersachsen og Thüringen reguleret af en forordning om opkrævning af afgifter (UmlErhVO), der er udstedt »i samråd med« den pågældende delstatsmejeriforening.
- (89) Den pågældende delstatsmejeriforening styrer desuden anvendelsen af de afgiftsmidler, der skal forvaltes særskilt (jf. § 22, stk. 3, første punktum, i lov om mælk og fedtstoffer), og som med henblik herpå endog gik ind på en separat konto for den pågældende delstatsmejeriforening (jf. f.eks. § 3, stk. 1, i Thüringens forordning om opkrævning af afgifter). Således udarbejdede delstatsmejeriforeningerne på eget fagligt ansvar forslag til anvendelsen af midlerne. I Thüringen sker dette eksempelvis på grundlag af de ansøgninger, som indgives til delstatsmejeriforeningen Thüringer Milch af dennes medlemmer (jf. punkt 6.3 i Thüringer Arbeitsrichtlinie (Thüringens arbejdsdirektiv).
- (90) De anvendelsesforslag, der er udarbejdet af delstatsmejeriforeningerne, blev ganske vist »fastsat« af en offentlig myndighed (således i Niedersachsen i henhold til punkt 6.2 i støttere reglerne og i Thüringen i henhold til § 4 i Thüringens forordning om opkrævning af afgifter) eller henholdsvis »godkendt« eller »bevilget« (således i Nordrhein-Westfalen og Bayern). Det begrundes imidlertid stadigvæk ikke en betydelig statslig indflydelse: For målestok for statslig »kontrol« er udelukkende bestemmelserne i § 22, stk. 2, i lov om mælk og fedtstoffer. Dermed gav de relevante bestemmelser lige så lidt som i sagen Doux Elevage ⁽¹⁴⁾ de offentlige myndigheder beføjelser til at styre eller påvirke forvaltningen af midlerne.
- (91) I praksis blev afgiftsmidlerne i samtlige delstater anvendt i overensstemmelse med delstatsmejeriforeningernes anvendelsesforslag. Allerede det taler — uafhængigt af den konkrete retlige udformning — imod at tilregne staten afgiftsmidlerne ⁽¹⁵⁾.
- (92) Ifølge LVN havde de pågældende delstatsmejeriforeninger en ren privatretlig status. Som det er anført i deres vedtægter, betragter delstatsmejeriforeningerne sig som interesserepræsentanter for sine medlemmer, der udelukkende rekrutteres i mejerisektoren (herunder forbrugerrepræsentanter).
- (93) I henhold til § 14 i lov om mælk og fedtstoffer er delstatsmejeriforeningerne »frivillige« sammenslutninger af de i mejerisektoren involverede erhvervskredse og forbrugerne med henblik på fælles varetagelse af deres økonomiske interesser.
- (94) Delstatsmejeriforeningerne adskilte sig fra den optikerbrancheforening, »Hoofdbedrijfschap Ambachte«, der var stridsgenstanden i Pearle-sagen, hvor denne var blevet betroet opkrævningen og anvendelsen af en obligatorisk afgift til reklameforanstaltninger. Selv om denne optikerbrancheforening havde haft offentligretlig status, fastslog Domstolen, at der ikke var tale om statsstøtte, fordi reklameforanstaltningerne ikke blev finansieret af midler, som offentlige myndigheder havde stillet til rådighed, men derimod af afgifter, der var pålagt virksomhederne i branchen ⁽¹⁶⁾.
- (95) Delstatsmejeriforeningerne adskiller sig som de relevante myndigheder i forbindelse med opkrævningen af mælkeafgiften også fra de økonomiske udvalg i Plans de Campagne-sagen, som hverken havde været involveret i fastlæggelsen af foranstaltningerne eller haft noget råderum i forbindelse med anvendelsen af foranstaltningerne ⁽¹⁷⁾.
- (96) Delstatsmejeriforeningerne er statsfrie, rent private organer, der som sådan selv har ansvaret for mælkeafgiften og anvendelsen heraf.
- (97) Endvidere belaster denne begunstigelse af mejerisektoren ikke delstatsbudgettet, fordi mælkeafgiften pålægges de erhvervsdrivende i mejerisektoren, og dermed vil den selektive »fordel« blive ophævet af den selektive belastning. Den begunstigende effekt og konkurrencefordrejningen mangler således allerede her, fordi mejeriernes og mælkeproducenternes »fordele« blev fuldstændigt udlignet som følge af denne afgiftspåleggelse.
- (98) Bl.a. derfor har Domstolen i Vent de Colère-sagen bekræftet den statslige karakter af et afgiftssystem, fordi byrderne ikke længere — som det var tilfældet i den tidligere lovgivning — kun udlignes af afgifterne fra de erhvervsdrivende i den pågældende erhvervssektor (i sagen: energi), men derimod efter en lovændring er blevet udlignet af afgifterne fra alle indenlandske elslutkunder ⁽¹⁸⁾.

⁽¹⁴⁾ Jf. Domstolens dom af 30. maj 2013, Doux Elevage, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, præmis 38.

⁽¹⁵⁾ Jf. Domstolens dom af 18. maj 2002, Stardust Marine, C-482/99, ECLI:C:2002:294, præmis 52.

⁽¹⁶⁾ Domstolens dom af 15. juli 2004, Pearle BV, C-345/02, ECLI:EU:C:2004:448, præmis 36.

⁽¹⁷⁾ Rettens dom af 27. september 2012, Plans de Campagne, T-139/09, ECLI:EU:T:2012:496, præmis 62.

⁽¹⁸⁾ Rettens dom af 19. december 2013, Vent de Colère, C-262/12, ECLI:EU:C:2013:851, præmis 11 samt generaladvokat Jääskinen's forslag til afgørelse af 11. juli 2013, Vent de Colère m.fl., C-262/12, ECLI:EU:C:2013:469, præmis 49.

- (99) Endvidere er der ifølge LVN ikke tale om statsstøtte, når det drejer sig om »kollektive foranstaltninger«, som gennemføres i en bestemt branches interesse og finansieres ved hjælp af bidrag, der opkræves hos de erhvervsdrivende i branchen.
- (100) De omtvistede foranstaltninger tjente alle som støtte til »produktet mælk« og dermed mejerisektorens kollektive interesse. Samtidig beskyttede disse foranstaltninger delvist forbrugerinteresser, for begge formål kunne ikke adskilles fra hinanden på grundlag af det eksisterende interessesammenfald.
- (101) Statens rolle begrænsede sig til at stille en lovmekanisme til rådighed for mejerisektoren i form af lov om mælk og fedtstoffer, som sikrer, at de erhvervsdrivende i mejerisektoren, der i sagens natur profiterer af de foranstaltninger, der gennemføres til fordel for »produktet mælk«, vil yde et tilsvarende bidrag til udgifterne. Staten fungerer dermed ligesom i Pearle-sagen, Doux Elevages-sagen og Val'Hor-sagen kun som et instrument til at gøre den privat initierede udligningsmekanisme obligatorisk og således tilvejebringe en ligelig byrdefordeling ⁽¹⁹⁾.
- (102) Initiativet til afgiften udgår fra delstatsmejeriforeningerne og dermed fra den private sektor. Afgiften pålægges i henhold til § 22 i lov om mælk og fedtstoffer kun »i samråd med« delstatsmejeriforeningerne. Delstatsmejeriforeningerne selv er heller ikke et produkt af statslige bestemmelser, men derimod »frivillige« sammenslutninger af erhvervsdrivende i mejerisektoren (§ 14 i lov om mælk og fedtstoffer). Illustrationen viser for så vidt situationen i delstaten Thüringen, hvor delstatsmejeriforeningen først blev anerkendt i 1999. Efter anmodning fra Thüringer Bauernverband har det kompetente ministerium »taget de nødvendige formelle, forvaltningstekniske skridt« for at kunne pålægge mejerier og mælketerminaler afgiften. Det tydeliggør induktivt, at der i forbindelse med mælkeafgiften er tale om en ren privatøkonomisk udligningsmekanisme, hvor staten kun fungerer som et »instrument« til at gøre afgiftspligten obligatorisk ⁽²⁰⁾.
- (103) I en oversigt henviste LVN til flere efter dens opfattelse eksisterende henholdsvis ligheder og forskelle mellem forskellige sager på den ene side og lov om mælk og fedtstoffer på den anden side.
- (104) I Val'Hor-sagen (afgørelse 2014/416/EU) (resultat: ingen støtte) blev midlerne ligesom i forbindelse med mælkeafgiften i det væsentlige opkrævet og tildelt af en statsligt godkendt privat og frivilligt sammensluttet brancheorganisation, blev kollektive foranstaltninger, som gennemføres til fordel for branchen, finansieret med bidrag fra de erhvervsdrivende i branchen, fører den ved lov fastsatte mulighed for statslig anerkendelse af den private brancheorganisation alene ikke til en vedtagelse af statslig kontrol, kan staten faktisk ikke anvende midlerne til at støtte bestemte virksomheder, og brancheorganisationen træffer selv beslutning om anvendelsen af disse midler.
- (105) I Vent de Colère-sagen (C-262/12) (resultat: støtte) blev afgiftens størrelse — i modsætning til i forbindelse med mælkeafgiften — ensidigt fastlagt ved ministerielt dekret uden medvirken af private, forelå der en statslig garanti, blev midlerne forvaltet af en offentlig myndighed, der om nødvendigt kunne håndhæve reglerne via statslige sanktionsmekanismer.
- (106) I Doux Elevage-sagen (C-677/11) (resultat: ingen støtte) blev midlerne ligesom i forbindelse med mælkeafgiften i det væsentlige opkrævet og tildelt af en statsligt godkendt privat og frivilligt sammensluttet brancheorganisation, fører den ved lov fastsatte mulighed for statslig anerkendelse af den private brancheorganisation alene ikke til en vedtagelse af statslig kontrol, blev midlerne finansieret fuldstændigt gennem de bidrag, der opkræves hos de erhvervsdrivende, kan staten faktisk ikke anvende midlerne til at støtte bestemte virksomheder, og brancheorganisationen træffer selv beslutning om anvendelsen af disse midler.
- (107) I Plans de Campagne de Colère-sagen (T-139/09) (resultat: støtte) træffer en myndighed — i modsætning til i forbindelse med mælkeafgiften — afgørelse om bidragenes størrelse, forhøjes bidragsindtægterne med statsmidler, blev der fastlagt foranstaltninger af staten (stempel fra statslig kontrollant osv.), deltager erhvervssektorens udvalg ikke ved fastlæggelsen og havde heller ikke noget råderum i forbindelse med anvendelsen af foranstaltningerne, og en repræsentant for ministeriet deltager i udvalgmøderne.
- (108) I Pearle-sagen (C-345/02) (resultat: ingen støtte) blev der ligesom i forbindelse med mælkeafgiften udelukkende anvendt midler til formål i den pågældende erhvervssektor, havde en forening i en bestemt erhvervssektor ansøgt hos en offentlig myndighed om at måtte opkræve bidrag med det formål at gennemføre bestemte foranstaltninger til fordel for denne erhvervssektor, og der var — i modsætning til i forbindelse med mælkeafgiften — ved opkrævningen og anvendelsen af den obligatoriske afgift tale om en offentligretlig sammenslutning med en afgørende rolle og ikke en privat faglig sammenslutning, således at Pearle-sagen for så vidt forekommer at være mere problematisk end mælkeafgiften.

⁽¹⁹⁾ Jf. Domstolens dom af 15. juli 2007, Pearle BV, C-345/02, ECLI:EU:C:2004:448, præmis 37; Domstolens dom af 30. maj 2013, Doux Elevage, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, præmis 40; afgørelse 2014/416/EU.

⁽²⁰⁾ Domstolens dom af 15. juli 2004, Pearle BV, C-345/02, ECLI:EU:C:2004:448, præmis 37; Domstolens dom af 30. maj 2013, Doux Elevage, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, præmis 40.

Tysklands bemærkninger af 3. december 2014

- (109) Tyskland fremsendte i første omgang ikke noget svar til de bemærkninger, der var blevet fremsat af de interesserede parter i februar 2014. For så vidt angår LVN's supplerende bemærkninger af 8. juli 2014, anførte Tyskland ved brev af 3. december 2014 følgende:
- (110) De berørte delstater havde i deres redegørelser i undersøgelsesproceduren vedrørende mælkeafgiften i henhold til lov om mælk og fedtstoffer indtil da fastsat to prioriteter, nemlig for det første i forbindelse med redegørelsen for de gennemførte foranstaltningers overensstemmelse med de materielle bestemmelser i statsstøttereglerne (navnlig for så vidt angår foranstaltningernes forenelighed med bestemmelserne i fritagelsesforordningen for landbruget og den pågældende gyldige landbrugsramme) samt for det andet i forhold til de faktiske omstændigheder og spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger en støtteretlig relevant fordel i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF.
- (111) Bemærkningerne fra LVN af 8. juli 2014 samt de europæiske domstoles og Europa-Kommissionens faste retspraksis gav anledning til yderligere grundlæggende redegørelser vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF og navnlig, hvorvidt betingelsen »statsmidler« er opfyldt her.
- (112) Bemærkningerne fra LVN af 8. juli 2014 samt gennemgangen af de tidligere nævnte afgørelser efterlod tvivl om, hvorvidt betingelsen »ydes af staten« er opfyldt i det foreliggende tilfælde, således at der ikke ville være tale om statsstøtte i forbindelse med opkrævningen og anvendelsen af mælkeafgiften. Dette kunne begrundes på følgende måde:
- (113) Som det fremgår af Val'Hor-sagen (afgørelse 2014/416/EU) og Doux Élevage-sagen (C-677/11), er der i forbindelse med de foranstaltninger, som er finansieret og gennemført af private brancheorganisationer, ikke tale om statsstøtte. I forbindelse med de i de enkelte delstater eksisterende delstatsmejeriforeninger for mælk handler det om organisationer, der vil kunne betragtes som sammenlignelige med de organisationer, der er nævnt i de citerede afgørelser. Offentlige myndigheder har aldrig været medlem af disse delstatsmejeriforeninger. De deltog udelukkende i møder som ekstern gæst uden stemmeret. Den offentlige myndigheds deltagelse i forbindelse med henholdsvis afviklingen af mælkeafgiften og overvågningen af overholdelsen af de retlige betingelser, der er fastsat i lov om mælk og fedtstoffer, ændrer ikke ved det forhold, at delstatsmejeriforeningerne fungerer som kompetent myndighed ved valg af projekter.
- (114) Faktisk vil de pågældende delstatsmejeriforeninger styre afgiftsprovenuet og anvendelsen af afgiftsmidlerne. Staten har reelt ingen indflydelse som følge af de offentlige myndigheders henholdsvis »kontrol« med og »fastlæggelse« af delstatsmejeriforeningernes forslag, idet disse kun bevæger sig inden for rammerne af § 22, stk. 2, i lov om mælk og fedtstoffer og har til formål at kontrollere, om de retlige bestemmelser i § 22 i lov om mælk og fedtstoffer er overholdt. Afgiftsmidlerne anvendes i henhold til delstatsmejeriernes anvendelsesforslag, hvilket i overensstemmelse med Domstolens dom af 16. maj 2002 i Stardust Marine-sagen (C-482/99) entydigt taler imod, at det er statsmidler.
- (115) Delstatsmejeriforeningerne er rent private organisationer. Den kendsgerning og konstateringen af, at delstatsmejeriforeningerne styrer mælkeafgiften og anvendelsen heraf, taler afgørende for ikke at karakterisere mælkeafgiften som statsstøtte i overensstemmelse med ovennævnte sag.
- (116) Imod forekomsten af statsstøtte taler endvidere, at mælkeafgiftsmidlerne er rent private midler. Det drejer sig om midler, som ville stamme fra formuen i de private virksomheder, som opkræves afgiften. I modsætning til i Vent de Colère-sagen (C-262/12) og Plans de Campagne-sagen (T-139/09), hvori det af denne årsag blev fastslået, at der foreligger statsstøtte, er der i forbindelse med mælkeafgiften ikke tale om statsstøtte eller garantiovertagelse.
- (117) Desuden handler det i forbindelse med mælkeafgiften om en kollektiv, branchespecifik foranstaltning, hvilket i overensstemmelse med den nuværende retlige kontekst — Val'Hor-sagen (afgørelse 2014/416/EU) og Doux Élevage-sagen (C-677/11) taler imod forekomsten af statsstøtte.
- (118) Ligeledes rejses der tvivl om, hvorvidt der foreligger en fordel, hvilket er bydende nødvendigt for at vedtage en støtteforanstaltning. Dette kan begrundes med, at de fordele, som mejerierne og mælkeproducenterne fik, blev henholdsvis fuldstændig ophævet eller neutraliseret af de afgifter, der blev opkrævet hos mejerierne og dermed indirekte også hos mælkeproducenterne. Dette fremgår også af Domstolens afgørelse af 19. december 2013 (C-262/12; »Vent de Colère«), hvori betingelserne for, om der foreligger statsstøtte, netop anses for at være opfyldt, fordi afgiften ikke længere kun blev opkrævet hos de erhvervsdrivende i branchen, men derimod hos alle indenlandske elforbrugere.

- (119) Af de punkter, der delvist også er et resultat af den fornyede gennemgang af mælkeafgiftssystemet, og under opretholdelse af de berørte delstaters hidtidige holdning må det konkluderes, at det var tvivlsomt, om der i forbindelse med mælkeafgiftssystemet var tale om statsstøtte. Spørgsmålet om, hvorvidt der er tale om statsstøtte og navnlig, om betingelsen »statsmidler« er opfyldt her, skal besvares af Kommissionen.

3. VURDERING

Delforanstaltninger, som ikke udgør støtte

Støtte til forskere

- (120) For så vidt angår støtte til forskere (se betragtning 61) fastslår Kommissionen, at disse kommer privatpersoner til gode. Kommissionen antager endvidere, at disse forskere beskæftigede sig med uafhængig forskning og udvikling med henblik på at opnå mere viden og bedre forståelse i henhold til punkt 19 i meddelelse fra Kommissionen om anvendelsen af Den Europæiske Unions statsstøtteregele på kompensation for levering af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse ⁽²¹⁾. I dette tilfælde går Kommissionen ud fra, at der er tale om en ikke-erhvervsmæssig aktivitet.
- (121) Kun den, der udøver erhvervsaktiviteter, betragtes som virksomhed i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF. Følgelig udgør den støtte, der ydes til forskere inden for rammerne af denne delforanstaltning, ikke statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF.

Forelæsninger på Fachhochschule Hannover (faghøjskolen i Hannover)

- (122) For så vidt angår de forelæsninger, som VDM-medarbejdere holder på Fachhochschule Hannover (se betragtning 62), fastslår Kommissionen, at uddannelser på offentlige faghøjskoler falder ind under det statsligt organiserede offentlige uddannelsessystem.
- (123) I henhold til retspraksis kan offentlig uddannelse, der organiseres inden for rammerne af det nationale uddannelsessystem, og som finansieres og overvåges af staten, betragtes som en ikke-erhvervsmæssig aktivitet. Med hensyn hertil har Domstolen fastslået, at staten »... ved at organisere og drive et offentligt undervisningssystem, der i almindelighed finansieres over det offentlige budget, og ikke af eleverne eller deres forældre, ikke ville drive virksomhed mod betaling, men varetog sine opgaver over for befolkningen på det sociale, kulturelle og uddannelsesmæssige område« ⁽²²⁾.
- (124) De omhandlede forelæsninger er en del af læseplanen på en offentlig faghøjskole. Den af denne faghøjskole organiserede offentlige uddannelse skal betragtes som ikke-erhvervsmæssig aktivitet (se betragtning 123). Hvad angår undervisningsvirksomheden, antager Kommissionen, at denne foregår som bibeskæftigelse og som sådan ikke udgør en erhvervsaktivitet ⁽²³⁾. Hvis der ikke foreligger nogen erhvervsaktivitet, er en begunstiggelse af virksomheder udelukket i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF. Følgelig er der ikke tale om støtte som omhandlet i denne bestemmelse.

Delforanstaltninger, som udgør støtte

- (125) I henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med det indre marked, i det omfang den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

Statsstøtte eller støtte, der ydes ved hjælp af statsmidler

- (126) På grundlag af de foreliggende oplysninger og navnlig de bemærkninger, der er fremsat af de interesserede parter og tyske myndigheder, skal det undersøges, hvorvidt der i forbindelse med mælkeafgiftsmidlerne er tale om statsmidler i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF.

⁽²¹⁾ EUT C 8 af 11.1.2012, s. 4.

⁽²²⁾ Domstolens dom af 11. september 2007, Kommissionen mod Forbundsrepublikken Tyskland, C-318/05 ECLI:EU:C:2007:495, præmis 68. Se også Kommissionens beslutning af 25. april 2001 i sag N 118/00 om offentlig støtte til professionelle sportsklubber, og EFTA-Tilsynsmyndighedens beslutning i sag 68123 — Norge — Nasjonal digital læringsarena — af 12. oktober 2011, s. 9.

⁽²³⁾ Meddelelse fra Kommissionen om anvendelsen af Den Europæiske Unions statsstøtteregele på kompensation for levering af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, punkt 27 (EUT C 198 af 27.6.2014, s. 1).

- (127) Ifølge Domstolens faste retspraksis er det ikke hensigtsmæssigt at sondre mellem tilfælde, hvor støtten ydes direkte af staten, og tilfælde, hvor støtten ydes af offentlige eller private organer, som blev oprettet eller udpeget af staten med henblik på at administrere støtten ⁽²⁴⁾. For at indrømmede fordele kan betragtes som statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF, skal de for det første ydes direkte eller indirekte af statsmidler og for det andet kunne tilregnes staten ⁽²⁵⁾.
- (128) For så vidt angår de foranstaltninger, der er beskrevet i afsnit 2 i den foreliggende afgørelse, fremgår det, at der ydes støtte på grundlag af delstaternes lovgivning, for hvilken lov om mælk og fedtstoffer udgør den retlige ramme.
- (129) Mere præcist bestemmes det i lov om mælk og fedtstoffer i § 22, stk. 1, første punktum, at delstatsregeringerne i samråd med delstatsmejeriforeningen eller brancheorganisationerne i fællesskab kan pålægge mejerier, mælketerminaler og flødestationer afgifter på op til 0,1 cent pr. kg leveret mælk for at støtte mejerisektoren. I henhold til § 22, stk. 1, andet punktum, i lov om mælk og fedtstoffer kan delstatsregeringen på begæring af delstatsmejeriforeningen eller brancheorganisationerne i fællesskab forhøje afgifterne på råmælk op til 0,2 cent pr. kg, hvis de afgifter, der er fastsat i henhold til første punktum, ikke er tilstrækkelige til opgaveopfyldelse.
- (130) Delstatsregeringerne opkræver mælkeafgiften »i samråd med« den pågældende delstatsmejeriforening. »I samråd med« udgør imidlertid en væsentligt svagere deltagelsesform end »i forståelse med«. Mens »i forståelse med« betyder, at udstedelsen af en retsakt (for dens lovlighed) nødvendigvis forudsætter et samtykke fra et andet organ (f.eks. lovgivende organ, myndighed), er en afgørelse, som skal træffes »i samråd med« et andet organ, derimod i sidste ende ikke afhængig af dette organs samtykke. I den tyske forvaltningsret foretages der undertiden en sådan kategorisering af deltagelsesformer ⁽²⁶⁾. Fordi § 22, stk. 1, første punktum, i lov om mælk og fedtstoffer foreskriver samråd, ligger kompetencen til opkrævning af afgiften ligesom *beslutningen* herom hos delstatsregeringerne ⁽²⁷⁾. Delstatsmejeriforeningerne »inddrages« derimod kun med henblik på *forberedelse og teknisk gennemførelse* af de foranstaltninger, der skal træffes i henhold til § 22 (§ 14, stk. 1, i lov om mælk og fedtstoffer) og er i den forbindelse underlagt *tilsyn* fra den øverste delstatsmyndighed (§ 14, stk. 2 og 4, i lov om mælk og fedtstoffer).
- (131) Retsgrundlaget for opkrævning af en mælkeafgift i de enkelte delstater er i overensstemmelse hermed delstaternes forordninger, der regulerer detaljerne i forbindelse med afgiftsopkrævningen, bl.a. størrelsen heraf ⁽²⁸⁾. Det er således staten (repræsenteret ved den pågældende delstatsregering), der regulerer afgiftsopkrævningen. Som det er beskrevet i ovenstående betragtning 130, er der heller intet til hinder for, at forordninger blev udstedt i samråd med den pågældende delstatsmejeriforening.
- (132) I det foreliggende tilfælde opkræves der en afgift hos private virksomheder. Indtægter fra denne afgift tilføres det pågældende delstatsbudget, inden de anvendes til finansiering af de forskellige støtteforanstaltninger, og skal her administreres særskilt i henhold til § 22, stk. 3, første punktum, i lov om mælk og fedtstoffer. I henhold til § 23 i de pågældende budgetregler (jf. betragtning 19) må der kun afsættes udgifter og forpligtelsesbevillinger i forbindelse med ydelser til organer uden for delstatsforvaltningen med henblik på opfyldelse af bestemte formål (støtte), hvis delstaten har en væsentlig interesse i disse organers opfyldelse heraf, og såfremt dette ikke eller ikke i det fornødne omfang kan opnås uden støtten. Denne bestemmelse indebærer, at staten har en interesse i gennemførelsen af foranstaltningerne. At det i Thüringen forholder sig således, at de forfaldne afgifter skal

⁽²⁴⁾ Domstolens dom af 20. november 2003, Ministère de l'Économie, des Finances et de l'Industrie/GEMO, C-126/01, ECLI:EU: C:2003:622, præmis 23.

⁽²⁵⁾ Domstolens dom af 20. november 2003, Ministère de l'Économie, des Finances et de l'Industrie/GEMO, C-126/01, ECLI:EU: C:2003:622, præmis 24.

⁽²⁶⁾ F.eks. § 37, stk. 2, tredje punktum, i Baugesetzbuch (den tyske byudviklingslov), §§ 17, stk. 1, 2, 18, stk. 3 og 4, 22, stk. 5, i Bundesnaturschutzgesetz (Tysklands naturbeskyttelseslov), §§ 2, stk. 7, 11, stk. 2 og 3, 12, stk. 7, 14, stk. 4, nr. 2, 26, stk. 3, 35a, stk. 3, i AEG. Jf. den tidligere § 9 i Tysklands naturbeskyttelseslov, forbundsforvaltningsdomstolens dom af 29. april 1993, j.nr.: 7 A 4/93, præmis 22 (»... en afgørelse i »samråd med« kræver i modsætning til en afgørelse i »forståelse med« ingen samstemmende vilje. Det betyder intet andet end en (sagkyndig) høring af den anden myndighed, som herved får mulighed for at fremsætte sine holdninger som input til proceduren«) og til den tidligere § 18, stk. 2, første punktum, nr. 2, i AEG, forbundsforvaltningsdomstolens domme af 31. oktober 2000, j.nr.: 11 VR 12/00, præmis 5 (»Det i § 18, stk. 2, første punktum, nr. 2, i AEG foreskrevne samråd med ansøgeren, som i modsætning til forståelse ikke kræver nogen samstemmende vilje ...«) samt af 7. februar 2005, j.nr.: 9 VR 15/04, præmis 11 (»Det i henhold hertil alene nødvendige samråd med ansøgeren ... har plangodkendelsesmyndigheden tilvejebragt, idet den har givet ansøgeren ... mulighed for at fremsætte bemærkninger«).

⁽²⁷⁾ Jf. også § 22, stk. 1, sjette punktum, i lov om mælk og fedtstoffer med henvisningen til delstatsregeringernes »beføjelser« (og muligheden for uddelegering til de øverste delstatsmyndigheder) samt § 23, stk. 2, i lov om mælk og fedtstoffer, i henhold til hvilken inddrivelsen af afgifter sker efter bestemmelserne i Abgabenordnung (loven om skatter og afgifter), hvilket igen forudsætter udstedelsen af en afgiftsansættelse eller lignende forvaltningsakt (jf. §§ 122, 251 i loven om skatter og afgifter). I henhold til § 14, stk. 3, i lov om mælk og fedtstoffer må der derimod ikke overdrages nogen opgaver, som henhører under udøvelsen af offentlig myndighed, til den pågældende delstatsmejeriforening.

⁽²⁸⁾ De respektive forordninger i delstaterne er anført i betragtning 21 til 28.

indbetales til den spærrede konto »mælkeafgift« hos delstatsmejeriforeningen Thüringer Milch (betragtning 89, § 3, stk. 1, i Thüringens forordning om opkrævning af afgifter), er ikke til hinder for denne statslige interesse. Ikke-indbetalte afgifter og renter inddrives også i Thüringen i henhold til bestemmelserne i loven om skatter og afgifter samt gennemførelsesbestemmelserne herfor (§ 3, stk. 4, i Thüringens forordning om opkrævning af afgifter). Derudover ligger det implicit i betegnelsen »spærret konto«, at kontoindehaveren ikke frit skal kunne disponere over de til rådighed værende midler, men derimod kun inden for rammerne af de eksisterende retlige bestemmelser, som i dette tilfælde er fastsat af staten.

- (133) Som svar på de argumenter, der fremføres af de interesserede parter og de tyske myndigheder, bemærker Kommissionen:
- (134) For så vidt angår LVN's påstand om, at delstatsmejeriforeningerne træffer beslutning om at pålægge mejerierne afgiften (betragtning 83-87 og 91), bemærker Kommissionen, at staten gennem § 22, stk. 1, i lov om mælk og fedtstoffer, dvs. ad lovens vej, har givet delstatsregeringerne kompetence til at pålægge mejerierne en mælkeafgift. Bestemmelsen fastsætter bl.a., at mælkeafgiften normalt må udgøre op til 0,1 cent pr. kg, og at delstatsregeringerne på begæring af delstatsmejeriforeningen eller brancheorganisationerne i fællesskab kan pålægge afgifter på op til 0,2 cent pr. kg leveret mælk.
- (135) Desuden foreskriver § 22, stk. 2, nr. 1-6, i lov om mælk og fedtstoffer, til hvilke formål mælkeafgiftsmidlerne må anvendes.
- (136) I henhold til § 22, stk. 3, tredje punktum, i lov om mælk og fedtstoffer skal delstatens mejeriforening eller brancheorganisationerne høres inden anvendelsen af midlerne.
- (137) Heraf fremgår, at staten (på forbundsplan) ganske vist har indrømmet delstatsmejeriforeningerne visse deltagelsesrettigheder, men samtidig har fastlagt en klar lovgivningsmæssig ramme for fastsættelsen af størrelsen af mælkeafgiftssatserne og anvendelsen af midlerne, og at det i sidste ende er de enkelte delstatsregeringer (eller ved uddelegering de øverste delstatsmyndigheder), der skal træffe beslutning herom. Således ville det eksempelvis ikke være muligt efter ansøgning fra delstaternes mejeriforeninger at forhøje afgiftssatsen til mere end 0,2 cent pr. kg, eller at midlerne anvendes til andre formål end dem, der er anført i § 22, stk. 2, nr. 1-6, i lov om mælk og fedtstoffer. Derudover indebærer den med henblik på anvendelsen regulerede høringspligt (§ 22, stk. 3, tredje punktum, i lov om mælk og fedtstoffer) ikke en forpligtelse til at følge de hørte parter bemærkninger. Den endelige beslutning om anvendelsen af midlerne ligger hos de pågældende delstatsmyndigheder, dvs. hos staten.
- (138) Heri ligger der en væsentlig forskel i forhold til den af LVN citerede Doux Elevage-sag. Staten regulerer opkrævningen af mælkeafgifter og den tilsvarende indtægtsanvendelse på to niveauer, nemlig på forbunds- og delstatsplan. I Tyskland har lovgiveren ikke alene fastsat delstatsregeringens opkrævningsbeføjelse, men også ved forbundslov begrænset spillerummet for på delstatsplan at råde over de midler, der genereres af afgifter. Delstatsmejeriforeningerne kan heller ikke ad ansøgningsvejen forsøge at ændre de støtteformål, der er fastlagt i § 22, stk. 2, nr. 1-6, i lov om mælk og fedtstoffer. En sådan statslig begrænsning forelå ikke i forbindelse med de faktiske omstændigheder, der lå til grund i Val'Hor-sagen og Doux Elevage-sagen.
- (139) Lov om mælk og fedtstoffer kan fortsat heller ikke forstås som blot et middel til gennemførelse af en brancheorganisations rent økonomiske interesser. § 14 i lov om mælk og fedtstoffer bestemmer således, at der heri skal være repræsenteret brancheorganisationer fra landbruget, mejerisektoren og mælkedetailhandelen, såfremt de måtte ønske dette, og at der derudover også skal være sikret en passende repræsentation af forbrugerne i foreningens organer. Med disse deltagelses- og repræsentationsbetingelser sikrer lovgiveren (dvs. staten), at der ved forfølgelse af de alment nyttige formål, der er nævnt i lov om mælk og fedtstoffer, sker en omfattende repræsentation af alle interesser, som går længere end blot fremme af en erhvervssektor.
- (140) I modsætning til Doux Elevage-sagen handler det i forbindelse med de fastlagte støtteformål i lov om mælk og fedtstoffer ikke om sådanne formål, som brancheorganisationerne selv har bestemt og indført⁽²⁹⁾. Navnlig de fastsatte mål i bestemmelserne i § 22, stk. 2, nr. 1, i lov om mælk og fedtstoffer (»fremme og opretholdelse af kvaliteten på grundlag af de i henhold til § 10 i denne lov eller i henhold til § 37 i lov om mælk af 31. juli 1930 (Reichsgesetzblatt (Rigstidende), I, s. 421) udstedte bestemmelser«) og nr. 2 (»forbedring af hygiejnen i forbindelse med fremstillingen, modtagelsen, behandlingen, forarbejdningen og afsætningen af mælk og mælkeprodukter«)

⁽²⁹⁾ Domstolens dom af 30. maj 2013, Doux Elevage, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, præmis 40.

har — i modsætning til *Doux Elevage*-sagen — kendetegn, der er en del af den af offentlige myndigheder fastlagte politik ⁽³⁰⁾, og henviser til opgaver, som henhører under udøvelsen af offentlig myndighed, der i henhold til § 14, stk. 3, i lov om mælk og fedtstoffer ikke på forhånd må overdrages til delstatsforeningerne. For så vidt som Tyskland i det foreliggende tilfælde støtter sig til § 22, stk. 2, nr. 6, i lov om mælk og fedtstoffer, fremgår det allerede af selve lovens ordlyd, at det handler om »i henhold til lov om mælk og fedtstoffer overdragne opgaver« (og dermed ikke om opgaver, som blev fastlagt af VDM selv).

- (141) Ligeledes til forskel fra *Doux Elevage*-sagen følger man i tilfælde af manglende betaling af de forfaldne mælkeafgifter ikke den normale civil- eller handelsretlige fremgangsmåde for inddrivelse heraf ⁽³¹⁾. Ifølge § 23, stk. 2, i lov om mælk og fedtstoffer kan inddrivelsen af afgifter nemlig ske i henhold til bestemmelserne i loven om skatter og afgifter samt gennemførelsesbestemmelserne herfor. De berørte delstater har i de relevante forordninger om opkrævning af mælkeafgifter fastsat en tilsvarende inddrivelse i henhold til bestemmelserne i loven om skatter og afgifter samt gennemførelsesbestemmelserne herfor ⁽³²⁾. Loven om skatter og afgifter henhører i det tyske retssystem under offentlig ret. Offentligretlige fordringer fuldbyrdes i Tyskland ad administrativ vej, hvorimod civilretlige fordringer fuldbyrdes ad rettens vej. I den forbindelse udgør den administrative vej i forhold til rettens vej den mest effektive gennemførelsesmetode, fordi staten ved udstedelse af en forvaltningsakt selv kan tilvejebringe et fuldbyrdelsesdokument ⁽³³⁾, hvorimod dette i forbindelse med civilretlige krav først skal opnås ved domstolene ⁽³⁴⁾. Dette indikerer, at staten er interesseret i en så effektiv og fuldstændig opkrævning som muligt (og evt. inddrivelse) af de forfaldne afgifter for at sikre en hurtig gennemførelse af de statslige mål, der er finansieret via afgiftsmidlerne.
- (142) Hermed er LVN's påstand om, at der i forbindelse med mælkeafgiftsmidlerne ikke er tale om statsmidler i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF, modbevist.
- (143) Heraf følger, at de omhandlede afgiftsindtægter kan anses for at være under offentlig kontrol ⁽³⁵⁾, og at de med mælkeafgiftsmidler finansierede foranstaltninger blev ydet af statsmidler.

Selektiv fordel/virksomheder

- (144) VDM er et organ, der udfører tjenesteydelser, som kommer virksomhederne i mejerisektoren til gode, navnlig mejerierne.
- (145) Tyskland og VDM bestrider, at sidstnævnte tilbyder tjenesteydelser på et marked. Der henvises navnlig til VDM's foreningsaktivitet, som ifølge retspraksis kun undtagelsesvis er blevet betragtet som erhvervmæssig virksomhed (se betragtning 39 og 49).
- (146) I den af Tyskland citerede dom T-193/02 Piau mod Kommissionen blev det netop fastslået, at et forbund, nemlig FIFA, udøvede en erhvervsaktivitet. Omvendt har Tyskland imidlertid ikke kunne henvise til en retspraksis, som eksplicit fastslår det modsatte, nemlig at en forening (nødvendigtvis) ikke henholdsvis udøver en erhvervsaktivitet eller foreningsaktivitet, der som sådan ikke er undergivet kontrol.
- (147) Det er ubestridt, at VDM udøver aktiviteter til gavn for og i sine medlemmers interesse. Denne konstatering svarer til VDM's selvopfattelse, som det fremgår af forskellige udtalelser om egne aktiviteter på dens websted, f.eks. »VDM repræsenterer mælkebranchens interesser i IDF«, »varetagelse og fremme af mejerisektorens interesser«, »interesserepræsentation i lovgivningsprocessen i forhold til ministerierne«. Også LVN går i overensstemmelse hermed ud fra, at de omtvistede foranstaltninger tjente som støtte til »produktet mælk« og dermed mejerisektorens kollektive interesse (se ovenstående betragtning 99-100).
- (148) Kommissionen er stadig af den opfattelse, at de pågældende af VDM udførte aktiviteter har nogle af karakteristikaene for tjenesteydelser. Disse tjenesteydelser kommer mejerierne til gode i de delstater, som opkræver mælkeafgiften.

⁽³⁰⁾ Domstolens dom af 30. maj 2013, *Doux Élevage*, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, præmis 31.

⁽³¹⁾ Domstolens dom af 30. maj 2013, *Doux Élevage*, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, præmis 32.

⁽³²⁾ Se også f.eks. § 6, stk. 3, i forordning om en afgift på mælk (BayMilchUmlV) af 17. oktober 2007.

⁽³³⁾ Se også f.eks. § 5 i forordning om en afgift på mælk (BayMilchUmlV) af 17. oktober 2007.

⁽³⁴⁾ Jf. Domstolens dom af 11. september 2014, *Kommissionen mod Tyskland*, C-527/12, ECLI:EU:C:2014:2193, præmis 41 og 56.

⁽³⁵⁾ Domstolens dom af 30. maj 2013, *Doux Élevage*, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, præmis 32, 35 og 38.

- (149) Flere af de aktiviteter, som VDM selv beskriver på sit websted, har karakteristikaene for tjenesteydelser i den forstand, at der hermed forfølges målet om at varetage de berørte mejeriers og mælkeproducenters interesser i forhold til de tyske myndigheder, lovgiveren og i internationale organer ⁽³⁶⁾.
- (150) Udøvelsen af sådanne tjenesteydelser kommer de pågældende mejerier til gode og understøtter dem i udøvelsen af deres kerneforretning, produktion og salg af mælk og mælkeprodukter, hvilket uden tvivl udgør erhvervsaktiviteter.
- (151) De af VDM udøvede aktiviteter »rådgivningsfunktion i forhold til offentlige myndigheder«, »deltagelse i standardiseringsprocessen« samt »almen informationsformidling« sker på vegne af og i dens medlemmers interesse, er direkte knyttet til deres erhvervsaktiviteter og fritager mejerierne for selv at tage tilsvarende initiativer — og skaffe de hertil nødvendige midler — for ad denne vej at skabe et med henblik på eget salg gunstigt (markeds-) miljø. Medlemmer af VDM er bl.a. Milchindustrie-Verband e.V. (MIV) og den tyske landbrugsorganisation (DBV). Medlemmer af MIV er tyske mejerier, herunder de af den foreliggende afgørelse berørte mejerier i de delstater, der opkræver mælkeafgiften.
- (152) I den forbindelse udgør »rådgivningsfunktion i forhold til offentlige myndigheder« og »deltagelse i standardiseringsprocessen« en interesserepræsentation i den politiske proces, som er målrettet mod forskellige kanaler i meningsdannelsesprocessen (lovgivning, teknisk standardisering osv.). Herved påvirkes i sidste ende de retlige rammebetingelser for selvstændig fremstillings- og afsætningsaktivitet. Ligeledes kommer foranstaltningen »almen informationsformidling« de berørte mejerier til gode, idet denne beskriver fordelene ved »produktet mælk« og dermed er møntet på salgsfremme.
- (153) VDM's påstand om, at dens aktivitet består i »kommunikationen af den demokratiske meningsdannelsesproces inden for VDM-organisationen i forbindelse med lovgivningsprocessen«, ændrer ikke noget ved denne konstatering. For VDM varetager netop ikke almene interesser, men dens medlemmers interesser med det formål at bringe mejerisektorens synspunkter ind i lov- og standardiseringsprocessen og dermed påvirke sidstnævnte.
- (154) For så vidt angår aktiviteten »standardisering« oplyste VDM, at den på vegne af hele branchen varetager standardiseringen på nationalt og internationalt plan i samarbejde med de kompetente standardiseringsorganisationer såsom ISO, IDF, CEN og DIN (se betragtning 53).
- (155) Med hensyn hertil fastslår Kommissionen, at det navnlig er de nævnte standardiseringsorganisationer, der er kompetente. VDM medvirker i den sammenhæng ikke som neutralt organ i standardiseringsprocessen (ingen uafhængig rådgivningsfunktion), men bidrager her snarere med mejerisektorens synspunkter.
- (156) Også her når Kommissionen følgelig til den konklusion, at VDM tilbyder tjenesteydelser som privat forening. Nydere — hvis ikke modtagere — af denne tjenesteydelse er igen mejerierne i de berørte delstater (dvs. medlemmerne af foreningerne, som for deres del er medlemmer af VDM), hvis interesser VDM varetager i forhold til standardiseringsorganisationerne.

⁽³⁶⁾ Se følgende udtalelser på VDM's websted (<http://www.idf-germany.com/>): »VDM repræsenterer mælkebranchens interesser i IDF«; »varetagelse og fremme af mejerisektorens interesser«; »interesserepræsentation i lovgivningsprocessen i forhold til ministerierne«; »... kommer rådgivningen om alle mejerimæssige spørgsmål også de enkelte mælkeproducenter eller mejerier direkte eller indirekte til gode«; »I alle internationale organer ... sørger [VDM] for, at der tages hensyn til tyske interesser«; »[opgaven består i] at fremføre mejerisektorens interesser som afstemt mening over for de kompetente forbundsmyndigheder«; »... fremme afstemning mellem forbundsmyndighederne og mejerisektoren«; »bidrager VDM væsentligt til, at mejerisektoren og myndighederne når frem til en fælles forståelse«; »På vegne af hele mejerisektoren varetager VDM standardiseringen ...«; »Idet forbundsministeriet for forbrugerbeskyttelse, ernæring og landbrug sender de tyske delegationer til møderne i Codex-komiteén, repræsenterer VDM også her de mejerimæssige interesser og dermed også dens medlemsforeningers interesser«; »repræsenterer VDM mejerisektorens holdning i forhold til politikerne«.

- (157) Endvidere udgør formidlingen af almene oplysninger (se betragtning 59 og 60) en tjenesteydelse. Hvorvidt disse oplysninger er af almen eller særlig art, er ikke afgørende for konstateringen af, at mejerisektorens erhvervsaktiviteter støttes via denne informationsformidling.
- (158) De omhandlede tjenesteydelser, som VDM leverer, begunstiger selektivt bestemte virksomheder, nemlig de virksomheder, der forarbejder og afsætter mælk i de delstater, som opkræver mælkeafgiften. Kommissionen er i denne sammenhæng ikke enig med VDM i, at den som paraplyorganisation varetager almene interesser. Tværtimod konstaterer Kommissionen i VDM's aktiviteter en sektorrelateret interesserepræsentation til fordel for mejerierne i de berørte delstater, der er forbundet med denne via foreningernes medlemskab heri.

Konkurrencefordrejning og påvirkning af samhandelen

- (159) I henhold til Domstolens retspraksis medfører styrkelsen af en virksomheds konkurrencestilling som følge af tildeling af statsstøtte normalt en konkurrencefordrejning i forhold til konkurrerende virksomheder, som ikke modtager denne støtte ⁽³⁷⁾. Enhver støtte til en virksomhed, der er aktiv på et marked, hvor der finder handel sted inden for Unionen, kan påvirke handelen mellem medlemsstaterne ⁽³⁸⁾, også selv om de støttemodtagende virksomheder slet ikke selv deltager i samhandelen inden for Fællesskabet ⁽³⁹⁾. I perioden 2001-2012 havde handelen med landbrugsprodukter i EU et betydeligt omfang. Således beløb im- og eksport inden for Fællesskabet til og fra Tyskland af produkter under position 0401 i den kombinerede nomenklatur (mælk og fløde, ikke koncentreret og uden tilsætning af sukker eller andre sødemidler) ⁽⁴⁰⁾, sig i 2011 til henholdsvis 1 200 mio. EUR og 957 mio. EUR ⁽⁴¹⁾.
- (160) De foranstaltninger, der var under vurdering i forbindelse med denne afgørelse, understøtter aktiviteter i landbrugssektoren. Det drejer sig navnlig om mejeriernes aktiviteter. For så vidt angår mejeriernes produkter, finder der som nævnt ovenfor handel sted i EU. Kommissionen mener derfor, at de omhandlede foranstaltninger kan påvirke handelen mellem medlemsstaterne.
- (161) I betragtning af den omfattende handel med mælkeprodukter kan det således antages, at de omhandlede delforanstaltninger fordrejede eller truede med at fordreje konkurrencen og kunne påvirke handelen mellem medlemsstaterne.

Eksisterende støtte/ny støtte

- (162) I henhold til artikel 108, stk. 1, i TEUF skal Kommissionen løbende foretage en undersøgelse af den eksisterende støtte i samarbejde med medlemsstaterne. Til dette formål kan Kommissionen anmode medlemsstaterne om alle nødvendige oplysninger med henblik på at foretage en undersøgelse af de eksisterende støtteordninger og foreslå formålstjenlige foranstaltninger, hvor det er relevant.
- (163) I henhold til artikel 1, litra b), nr. i), i forordning (EF) nr. 659/1999 omfatter begrebet »eksisterende støtte« enhver form for støtte, der eksisterede inden traktatens ikrafttræden i den pågældende medlemsstat, dvs. støtteordninger og individuel støtte, som var trådt i kraft før og er blevet fortsat efter traktatens ikrafttræden.
- (164) I henhold til artikel 1, litra c), i forordning (EF) nr. 659/1999 medfører enhver ændring af en eksisterende støtte imidlertid, at denne bliver til en »ny støtte«. Ifølge artikel 4 i Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 ⁽⁴²⁾ er en ændring i eksisterende støtte »enhver ændring, der ikke er af rent formel eller administrativ art, der ikke kan påvirke vurderingen af støtteforanstaltningens forenelighed med fællesmarkedet«.
- (165) Ifølge retspraksis ⁽⁴³⁾ er det kun i det tilfælde, hvor ændringen påvirker selve indholdet af den oprindelige ordning, at denne ordning bliver en ny støtteordning. Der kan imidlertid ikke være tale om en væsentlig ændring, når det nye element klart kan adskilles fra den oprindelige ordning.

⁽³⁷⁾ Domstolens dom af 17. september 1980, Philip Morris Holland BV mod Kommissionen, C-730/79, ECLI:EU:C:1980:209, præmis 11-12.

⁽³⁸⁾ Jf. navnlig Domstolens dom af 13. juli 1988, Frankrig mod Kommissionen, 102/87, ECLI:EU:C:1988:391.

⁽³⁹⁾ Domstolens dom af 14. januar 2015, Eventech Ltd mod Parking Adjudicator, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, præmis 67.

⁽⁴⁰⁾ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 927/2012 af 9. oktober 2012 om ændring af bilag I til Rådets forordning (EØF) nr. 2658/87 om told- og statistiknomenklaturen og den fælles toldtarif (EUT L 304 af 31.10.2012, s. 1).

⁽⁴¹⁾ Kilde: Eurostat.

⁽⁴²⁾ Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 af 21. april 2004 om gennemførelse af Rådets forordning (EU) 2015/1589 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af artikel 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (EUT L 140 af 30.4.2004, s. 1).

⁽⁴³⁾ Rettens dom af 30. april 2002, Gibraltar mod Kommissionen, T-195/01 og T-207/01, ECLI:EU:T:2002:111, præmis 111.

- (166) I henhold til artikel 108, stk. 3, i TEUF skal al ny støtte anmeldes til Kommissionen og må ikke gennemføres, før den er godkendt af Kommissionen (gennemførelsesforbud).
- (167) I artikel 1, litra f), i forordning (EF) nr. 659/1999 er ny støtte, der er gennemført i strid med artikel 108, stk. 3, i TEUF, ulovlig.
- (168) Med undtagelse af selve loven om mælk og fedtstoffer (der kun er en rammelov og en bemyndigelsesbestemmelse, men ikke udgør retsgrundlaget for de omhandlede foranstaltninger) blev der ikke fremlagt nogen oplysninger fra de tyske myndigheder, som dokumenterer, at der før 1958 forelå et retsgrundlag, som skulle anvendes med sit oprindelige indhold. Dette gælder allerede for forordningerne om afgiftsopkrævning, som regulerer finansieringsgrundlaget for den omhandlede støtte (således stammer f.eks. de bestemmelser, der skal anvendes i Baden-Württemberg og Bayern, fra 2004 (Baden-Württemberg) og 2007 (Bayern), se betragtning 21-22), men derudover også for delstaternes budgetregler, der udgør retsgrundlaget for anvendelsen af afgiften og som, hvad angår anvendelsesformålet, skal holde sig inden for rammerne af § 22, stk. 2, i lov om mælk og fedtstoffer. På dette grundlag bevilger delstatsmyndighederne i det pågældende budgetår anvendelsen af midlerne pr. anvendelsesmeddelelse.
- (169) Dermed handler det i forbindelse med de omhandlede foranstaltninger om ny støtte, som er underlagt anmeldelsespligten i henhold til artikel 108, stk. 3, i TEUF. Da Tyskland imidlertid ikke på noget tidspunkt har anmeldt den pågældende støtteordning, er den ulovlig (artikel 1, litra f), i forordning (EF) nr. 659/1999).

Forenelighedsvurdering

Gældende regler

- (170) I henhold til artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF kan støtte betragtes som forenelig med det indre marked, hvis den har til formål at fremme udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.
- (171) Ifølge Kommissionens meddelelse om fastlæggelse af reglerne for vurdering af ulovlig statsstøtte ⁽⁴⁴⁾ skal ulovlig statsstøtte i medfør af artikel 1, litra f), i forordning (EF) nr. 659/1999 vurderes på baggrund af de gældende regler på tidspunktet for støttetildelingen.
- (172) De særlige rammebestemmelser for landbrugssektoren har været gældende siden den 1. januar 2000. Støtte, der blev ydet mellem den 28. november 2001 og den 31. december 2006 (herefter »perioden 2001-2006«), undersøges i henhold til EF-rammebestemmelserne 2000-2006.
- (173) Støtte, der blev ydet fra den 1. januar 2007 (herefter »perioden 2007 og derefter«), undersøges i henhold til rammebestemmelserne 2007-2013.

Første delforanstaltning (perioden 2001-2006): »Rådgivningsfunktion i forhold til offentlige myndigheder« samt »standardisering«

- (174) For så vidt angår en mulig forenelighed med det indre marked af støtte til fremme af rådgivningsvirksomheden i forhold til offentlige myndigheder (jf. betragtning 51 og 52) og VDM's standardiseringsaktiviteter (jf. betragtning 53-58), har VDM henvist til bestemmelserne om teknisk bistand (betragtning 67 og 68).
- (175) Teknisk bistand reguleres i afsnit 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006. I henhold til punkt 14.1, tredje led, i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 kommer en forenelighed med det indre marked af udgifterne til rådgivningsydelser principielt i betragtning. I forbindelse med mejerierne handler det om virksomheder i sektoren for forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter. Støtte til denne sektor falder bl.a. ind under anvendelsesområdet for EF-rammebestemmelserne 2000-2006 (punkt 2.1 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006). Hensigt og formål med ordningen i punkt 14.1, tredje led, er at kunne erklære en sådan støtte forenelig med det indre marked, som umiddelbart sigter mod at forbedre forarbejdningen af landbrugsprodukter gennem formidlingen af den herfor nødvendige viden. De rådgivningsydelser, som VDM har udført, henvendte sig imidlertid til offentlige myndigheder. Medlemmerne af VDM, hvortil hører mejerierne i delstaterne, som opkræver mælkeafgiften, var derimod udelukkende nydere og dermed indirekte støttemodtagere. Kommissionen fastslår, at de omhandlede støtteforanstaltninger i henhold til afsnit 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 ikke kan anses for forenelige med det indre marked.

⁽⁴⁴⁾ EFT C 119 af 22.5.2002, s. 22.

- (176) På samme måde sigter VDM's aktiviteter inden for rammerne af standardiseringen mod en rådgivning af offentlige (eller statsligt godkendte) myndigheder, som i sidste ende forfølger målet om at varetage VDM-medlemmernes interesser. Standardiseringen falder i den forbindelse i sidste ende ind under offentlige myndigheders arbejdsområde, som — navnlig på internationalt plan — normalt gennemfører udarbejdede standarder henholdsvis lovgivningsmæssigt og administrativt. En forening som VDM har alene rådgivende indflydelse på de pågældende procedurer (forhandlinger i internationale organer, lovgivning). Derfor er forenelighed med det indre marked udelukket i henhold til afsnit 14 i rammebestemmelserne 2000-2006.
- (177) Foruden de bestemmelser, som nævnes af de interesserede parter, kan der heller ikke konstateres forenelighed med det indre marked i henhold til andre bestemmelser (og Tyskland har heller ikke henholdt sig til andre forenelighedskriterier). Kommissionen når følgelig til den konklusion, at den støtte, der ydes til virksomheder i forarbejdnings- og afsætningssektoren i perioden 2001-2006, ikke er forenelig med det indre marked.

Første delforanstaltning (perioden 2007 og derefter): »Rådgivningsfunktion i forhold til offentlige myndigheder« samt »standardisering«

- (178) For perioden 2007 og derefter ændrede bestemmelserne sig om foreneligheden af teknisk bistand med det indre marked.
- (179) Teknisk bistand reguleres i afsnit IV.K. i rammebestemmelserne 2007-2013. Støtten kom mejerierne i de delstater til gode, som opkræver mælkeafgiften. I forbindelse med mejerierne handler det om virksomheder i sektoren for forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter (se også betragtning 175).
- (180) For så vidt angår den støtte, der kommer afsætnings- og forarbejdningsvirksomhederne til gode, ville punkt 105 i rammebestemmelserne 2007-2013 som omhandlet i artikel 5 i Kommissionens forordning (EF) nr. 70/2001 ⁽⁴⁵⁾ komme i betragtning som en bestemmelse, der begrundes forenelighed med det indre marked. For perioden fra og med ikrafttræden af Kommissionens forordning (EF) nr. 800/2008 ⁽⁴⁶⁾ skal punkt 105 forstås som henvisning til dens artikel 26 og 27.
- (181) Såvel artikel 5 i forordning (EF) nr. 70/2001 som artikel 26 og 27 i forordning (EF) nr. 800/2008 vedrører tjenesteydelser i form af rådgivning. I det foreliggende tilfælde er der imidlertid efter mejeriernes opfattelse ikke tale om rådgivning, men derimod, som det allerede er beskrevet i betragtning 175-177, om interesserepræsentation.
- (182) Der kan i øvrigt heller ikke konstateres forenelighed med det indre marked i henhold til andre bestemmelser end dem, der nævnes af de interesserede parter (og Tyskland har heller ikke henholdt sig til andre forenelighedskriterier). I overensstemmelse hermed er VDM's aktiviteter på områderne »rådgivningsfunktion i forhold til offentlige myndigheder« samt »standardisering« i perioden 2007-2013 ikke forenelige med det indre marked.
- (183) Kommissionen når følgelig til den konklusion, at den støtte, der ydes til virksomheder i forarbejdnings- og afsætningssektoren i perioden 2007 og derefter, ikke er forenelig med det indre marked.

Anden delforanstaltning (perioden 2001-2006): Almen informationsformidling

- (184) Forenelighed med det indre marked af den ydede støtte til almen informationsformidling (betragtning 59 og 60) kunne muligvis følge af bestemmelserne om teknisk bistand.
- (185) Som det allerede er nævnt i betragtning 175, reguleres teknisk bistand i afsnit 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006.

⁽⁴⁵⁾ Kommissionens forordning (EF) nr. 70/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til små og mellemstore virksomheder (EFT L 10 af 13.1.2001, s. 33).

⁽⁴⁶⁾ Kommissionens forordning (EF) nr. 800/2008 af 6. august 2008 om visse former for støttes forenelighed med fællesmarkedet i henhold til traktatens artikel 87 og 88 (Generel gruppefritagelsesforordning) (EFT L 214 af 9.8.2008, s. 3).

- (186) Det pågældende afsnit 14 gælder bl.a. for støtte i forbindelse med aktiviteter, der er rettet mod forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter (se betragtning 175).
- (187) Kommissionen går ud fra, at foranstaltningen har bidraget til sektorens levedygtighed på lang sigt, samtidig med at den kun har haft meget begrænset virkning på konkurrencevilkårene (punkt 14.1, andet punktum, i EF-rammebestemmelserne 2000-2006).
- (188) Støtten blev ydet til dækning af omkostningerne til formidling af almene oplysninger.
- (189) De omkostninger, der er støtteberettigede i forbindelse med teknisk bistand, er anført afslutningsvis i de fem led i punkt 14.1 i rammebestemmelserne 2000-2006. Den omhandlede informationsformidling kan betragtes som en foranstaltning til udbredelse af nye metoder i henhold til femte led. Ordlyden i femte led åbner mulighed for en vid fortolkning af begrebet »udbredelse af nye metoder«. Tilføjes »såsom relevante mindre pilotprojekter eller demonstrationsprojekter« skal ikke forstås som en begrænsning, men derimod alene i overensstemmelse med ordlyden (»såsom«) som et eksempel. For så vidt kan formidlingen af almene oplysninger, navnlig offentliggørelser af videnskabelige oplysninger samt faktiske oplysninger om mælk i almindeligt forståelig form, anses for sammenlignelig med udbredelsen af nye metoder. Forenelighedsbestemmelsen i punkt 14.1. havde faktisk til formål at tillade støtte til foranstaltninger, der ligesom de her omhandlede informerer modtagerne om nye teknikker inden for forskellige for landbruget relevante områder, f.eks. god landbrugspraksis eller dyrebeskyttelse i malkekvægholdet (jf. betragtning 59).
- (190) Kommissionen går ud fra, at denne støtte principielt var til rådighed for »støtteberettigede« fysiske og juridiske personer i det pågældende område på grundlag af objektivi t definerede kriterier (punkt 14.2, første punktum, i EF-rammebestemmelserne 2000-2006), dvs. at de uden begrænsninger kunne profitere af informationsformidlingen.
- (191) Tyskland har forsikret, at det samlede støttebeløb, der er ydet i perioden 2001-2006, ikke overstiger 100 000 EUR pr. modtager i en periode på tre år. Såfremt virksomheder, som falder ind under anvendelsesområdet for den af Kommissionen fastlagte definition for små og mellemstore virksomheder ⁽⁴⁷⁾, blev indrømmet et beløb på mere end 100 000 EUR, overskred maksimumsstøttesatsen ikke 50 % af de støtteberettigede omkostninger. Med henblik på beregning af støttebeløbet blev de virksomheder betragtet som støttemodtagere, der har gjort brug af tjenesterne, dvs. mejerierne i de delstater, som opkræver mælkeafgiften.
- (192) Kommissionen konkluderer, at den i dette afsnit vurderede støtte opfyldte de relevante betingelser i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 og følgelig var forenelig med det indre marked i perioden 2001-2006.

Anden delforanstaltning (perioden 2007 og derefter): Almen informationsformidling

- (193) Ligesom for den forudgående periode skal bestemmelserne om teknisk bistand tages i betragtning for så vidt angår støtte til aktiviteter i forbindelse med almen informationsformidling.
- (194) Teknisk bistand reguleres i afsnit IV.K. i rammebestemmelserne 2007-2013. Støtten kom mejerierne i de delstater til gode, som opkræver mælkeafgiften. I forbindelse med mejerierne handler det om virksomheder i sektoren for forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter (se også betragtning 175).
- (195) Rammebestemmelserne 2007-2013 fastsætter, at støtte til store virksomheder under ingen omstændigheder kan accepteres af Kommissionen (punkt 106 i rammebestemmelserne 2007-2013), og at forenelighed med det indre marked for store virksomheder således ikke er mulig. Det skal undersøges, om støtte til små og mellemstore virksomheder er forenelig med det indre marked. I det følgende reduceres forenelighedsvurderingen derfor til den støtte, der ydes til små og mellemstore virksomheder.
- (196) For så vidt angår den støtte, der kommer mejerierne, dvs. virksomheder i forarbejdnings- og afsætningssektoren, til gode, henviser punkt 105 i rammebestemmelserne 2007-2013 til de relevante bestemmelser i artikel 5 i forordning (EF) nr. 70/2001. For perioden fra og med ikrafttræden af forordning (EF) nr. 800/2008 skal denne bestemmelse forstås som henvisning til dens artikel 26 og 27.

⁽⁴⁷⁾ EFT L 107 af 30.4.1996, s. 4.

- (197) Ingen af de citerede bestemmelser i forordning (EF) nr. 70/2001 og (EF) nr. 800/2008 fastsatte formidling af almene oplysninger.
- (198) Kommissionen kan heller ikke identificere andre bestemmelser i EU-retten, som i givet fald fastsætter forenelighed med det indre marked af en sådan støtte, der er ydet til virksomheder i forarbejdnings- og afsætningssektoren (og Tyskland har heller ikke henholdt sig til andre forenelighedskriterier).
- (199) Kommissionen konkluderer, at støtten til forarbejdnings- og afsætningsvirksomhederne, dvs. mejerierne, i perioden 2007 og derefter var uforenelig med det indre marked.

Parafiskale afgifter

- (200) Da statsstøtten blev finansieret ved hjælp af en parafiskal afgift (se betragtning 13-17), skal Kommissionen både undersøge de støttede foranstaltninger og metoden for støttens finansiering. Såfremt denne udgør en integrerende del af støtteforanstaltningerne, først og fremmest obligatoriske bidrag, skal Kommissionens undersøgelse af en støtteforanstaltning også tage metoden for støttens finansiering i betragtning ⁽⁴⁸⁾.
- (201) For at det kan antages, at en afgift eller en del af en afgift udgør en integrerende del af en støtteforanstaltning, skal der nødvendigvis bestå en tvungen forbindelse mellem afgiften og støtten i henhold til den relevante nationale lovgivning, således at afgiftsprovenuet nødvendigvis anvendes til at finansiere støtten ⁽⁴⁹⁾, og afgiftens størrelse har direkte indvirkning på støttens størrelse ⁽⁵⁰⁾.
- (202) Disse to kriterier skal anvendes på hele undersøgelsesperioden.
- (203) Det første kriterium synes at være opfyldt, idet delstaterne i henhold til § 22, stk. 1, i lov om mælk og fedtstoffer har mulighed for at opkræve de pågældende parafiskale afgifter. Samtidig er det i § 22, stk. 2 og stk. 2a, i lov om mælk og fedtstoffer fastlagt, hvilke foranstaltninger der kan finansieres af indtægterne fra afgiften. Kommissionen fastslår således, at indtægterne fra afgiften er øremærkede, og at de kun må anvendes til konkrete lovmæssigt forankrede formål. I lyset af den positive afgørelse og den foreliggende afgørelse antager Kommissionen, at det i forbindelse med disse gennemførte støtteforanstaltninger helt overvejende handler om statsstøtte. Derudover er det i kraft af anvendelsesformålet udelukket, at afgiftsmidlerne anvendes til andre offentlige opgaver end dem, der er nævnt i § 22, stk. 2 og 2a, i lov om mælk og fedtstoffer.
- (204) Hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt afgiftens størrelse har direkte indvirkning på statsstøttens størrelse, henvises til § 22, stk. 3, i lov om mælk og fedtstoffer, i henhold til hvilken indtægterne fra afgiften skal holdes adskilt og ikke må anvendes til delstatsmyndighedernes administrationsudgifter. Ifølge de af Tyskland fremlagte informationer finansieres de foranstaltninger, der vurderes i denne afgørelse, ikke af andre statsmidler end mælkeafgiftsmidler. Dette fører Kommissionen til den konklusion, at afgiftens størrelse faktisk har en direkte indvirkning på statsstøttens størrelse.
- (205) Hvis afgifterne er en del af støtteforanstaltningen, skal Kommissionen undersøge, om der finder en forskelsbehandling sted mellem importerede og indenlandske produkter ⁽⁵¹⁾ eller eksporterede indenlandske produkter og de på hjemmemarkedet markedsførte indenlandske produkter ⁽⁵²⁾.
- (206) Mælkeafgiften opkræves ikke ved import. Følgelig diskriminerer støtteforanstaltningerne inden for rammerne af lov om mælk og fedtstoffer ikke importerede produkter.

⁽⁴⁸⁾ Rettens dom af 21. oktober 2003, Van Calster, C-261/01 og C-262/01, ECLI:EU:T:2003:571, præmis 49.

⁽⁴⁹⁾ Domstolens dom af 13. januar 2005, Streekgewest Westelijk Noord-Brabant, C-174/02, ECLI:EU:C:2005:10, præmis 26; Domstolens dom af 27. oktober 2005, Nazairdis SAS e.a./Caisse nationale de l'organisation autonome d'assurance vieillesse des travailleurs non salariés des professions industrielles et commerciales (Organic), C-266/04 til C-270/04, C-276/04 og C-321/04 til C-325/04, ECLI:EU:C:2005:657, præmis 46 til 49.

⁽⁵⁰⁾ Domstolens dom af 13. januar 2005, Streekgewest Westelijk Noord-Brabant, C-174/02, ECLI:EU:C:2005:10, præmis 28, samt Domstolens dom af 15. juni 2006, Air Liquide, forenede sager C-393/04 og C-41/05, ECLI:EU:C:2006:403, præmis 46.

⁽⁵¹⁾ For så vidt angår forskelsbehandling mellem indenlandske og eksporterede produkter, se bl.a. Domstolens dom af 23. april 2002, Nygård, C-234/99, ECLI:EU:C:2002:244, præmis 21-22.

⁽⁵²⁾ For så vidt angår forskelsbehandling mellem indenlandske og eksporterede produkter, se Domstolens dom af 11. marts 1992, Compagnie Commerciale de l'Ouest, forenede sager C-78/90, C-79/90, C-80/90, C-81/90, C-82/90 og C-83/90, ECLI:EU:C:1992:118, præmis 26.

- (207) Desuden kunne mælkeafgiften anses for diskriminerede indenlandsk afgiftsopkrævning, som strider mod artikel 110 i TEUF, hvis mælkeafgiften i det tilfælde, hvor den i forbindelse med indenlandsk producerede og forarbejdede varer opståede mælkeafgiftsgæld kun delvis udlignes af fordele, som er resultatet af anvendelsen af indtægterne herfra, hvilket betyder, at eksporterede indenlandske produkter diskrimineres. De tyske myndigheder har oplyst, at der så vidt de er orienteret, ikke opstår ulemper for virksomheder, der eksporterer mælkeprodukter, som følge af afgiftsopkrævningen. Såfremt en virksomhed, der har eksporteret mælkeprodukter, imidlertid i fremtiden skulle dokumentere, at den blev stillet mindre fordelagtigt på grund af afgiftsopkrævningen, bliver de pågældende afgiftsbeløb tilbagebetalt i overensstemmelse med Tysklands forsikring. På dette grundlag går Kommissionen ud fra, at en forskelsbehandling er udelukket.
- (208) Kommissionen fastslår derfor, at afgiften ikke er i strid med bestemmelserne i artikel 110, i TEUF ⁽⁵³⁾.
- (209) Desuden skal det undersøges, om opkrævningen af mælkeafgiften strider mod målene med de respektive fælles markedsordninger for landbrugsprodukter. I denne sammenhæng skal det fastslås, om mælkeafgifterne påvirker priserne på de indenlandske slutprodukter, og om indenlandske produkter således diskrimineres i forhold til importerede produkter ⁽⁵⁴⁾. I denne sammenhæng konstaterer Kommissionen, at prisen på den mælk, der sælges i detailhandelen i Tyskland, åbenbart ikke ligger under 0,45 EUR pr. liter. Mælkeafgiften udgør ikke mere end 0,0015 EUR pr. kg og dermed kun en lille del af salgsprisen. Kommissionen når således til den konklusion, at opkrævningen af afgiften ikke er i modstrid med målene med de respektive fælles markedsordninger for landbrugsprodukter.

Konklusion

- (210) I artikel 15, stk. 1, i forordning (EF) nr. 659/1999 hedder det, at Kommissionens beføjelser til at kræve tilbagebetaling af støtte forældes efter ti år. I henhold til artikel 15, stk. 2, i forordning (EF) nr. 659/1999 »afbryder enhver foranstaltning, der træffes af Kommissionen angående den ulovlige støtte, denne frist«.
- (211) Efter at Tyskland havde fremlagt årsrapporten 2010 om statsstøtte i landbrugssektoren, anmodede Kommissionen ved brev af 28. november 2011 om supplerende oplysninger vedrørende ordningen. Som følge af denne foranstaltning fra Kommissionen blev fristen afbrudt. Derfor vedrører den foreliggende afgørelse — i overensstemmelse med den i forrige betragtning nævnte forældelsesfrist på ti år — perioden fra og med den 28. november 2001.
- (212) Kommissionen fastslår, at Tyskland ulovligt har iværksat støtte i strid med artikel 107 og 108 i TEUF. Denne støtte kom virksomheder i mejerisektoren i hele Tyskland til gode. Denne støtte er til dels forenelig med det indre marked (betragtning 192), til dels uforenelig med det indre marked (betragtning 177, 183 og 199).
- (213) Med henblik på tilbagesøgning af den støtte, der er uforenelig med det indre marked, anser Kommissionen følgende metode for hensigtsmæssig: Betalingerne fra mælkeafgiftsmidlerne til VDM for de af denne gennemførte foranstaltninger bør fordeles i forhold til de af de berørte mejerier betalte mælkeafgiftsbeløb på sidstnævnte for at kunne beregne de støttebeløb, der skal tilbagesøges. Kommissionen er parat til sammen med Tyskland at drøfte andre metoder for tildeling af de omhandlede midler på støttemodtagerne.

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Den finansielle støtte, som Tyskland har ydet via den nationale mejeriforening til forskere, er ikke støtte som omhandlet i artikel 107, stk. 1, i TEUF.

Den finansielle støtte, som Tyskland har ydet via den nationale mejeriforening i forbindelse med forelæsninger afholdt på Fachhochschule Hannover, er ikke støtte som omhandlet i artikel 107, stk. 1, i TEUF.

Den finansielle støtte, som Tyskland har ydet i forbindelse med den nationale mejeriforenings aktiviteter som formidler af almene oplysninger og dennes rådgivningsfunktion i forhold til offentlige myndigheder og med hensyn til standardisering, udgør statsstøtte som omhandlet i artikel 107, stk. 1, i TEUF.

⁽⁵³⁾ Domstolens dom af 21. oktober 2003, Van Calster, C-261/01 og C-262/01, ECLI:EU:C:2003:571, præmis 48.

⁽⁵⁴⁾ Domstolens dom af 22. maj 2003, Freskot, C-355/00, ECLI:EU:C:2003:298, præmis 18-32.

Artikel 2

Den støtte, som Tyskland ulovligt har ydet i forbindelse med den nationale mejeriforenings aktiviteter som formidler af almene oplysninger i perioden mellem den 28. november 2001 og den 31. december 2006 i strid med artikel 108, stk. 3, i TEUF, er forenelig med det indre marked.

Artikel 3

Den støtte, som Tyskland ulovligt har ydet i forbindelse med den nationale mejeriforenings rådgivningsfunktion i forhold til offentlige myndigheder og med hensyn til standardisering i strid med artikel 108, stk. 3, i TEUF, er uforenelig med det indre marked.

Den støtte, som Tyskland ulovligt har ydet i forbindelse med den nationale mejeriforenings funktion som formidler af almene oplysninger i perioden fra og med den 1. januar 2007 i strid med artikel 108, stk. 3, i TEUF, er uforenelig med det indre marked.

Artikel 4

1. Tyskland skal fra støttemodtagerne tilbagesøge den uforenelige støtte, der er tildelt i henhold til den i artikel 3 omhandlede støtteordning.
2. De beløb, der skal inddrives, tilskrives rente fra den dato, hvor de blev stillet til rådighed for modtagerne, indtil de er tilbagebetalt.
3. Renten tilskrives med renters rente i overensstemmelse med kapitel V i forordning (EF) nr. 794/2004 og Kommissionens forordning (EF) nr. 271/2008 ⁽⁵⁵⁾ om ændring af forordning (EF) nr. 794/2004.
4. Tyskland skal indstille alle udestående betalinger af den i artikel 3 omhandlede støtte i henhold til ordningen med virkning fra datoen for vedtagelsen af denne afgørelse.

Artikel 5

1. Tilbagesøgningen af støtte, der er tildelt i henhold til den i artikel 3 omhandlede støtteordning, iværksættes omgående og effektivt.
2. Tyskland skal sikre, at denne afgørelse efterkommes senest fire måneder efter datoen for dens meddelelse.

Artikel 6

1. Senest to måneder efter meddelelsen af denne afgørelse sender Tyskland følgende oplysninger til Kommissionen:
 - a) listen over de støttemodtagere, der måtte have modtaget støtte i henhold til den i artikel 3 omhandlede støtteordning, og det samlede støttebeløb, som hver enkelt af dem har modtaget i henhold til ordningen
 - b) det samlede beløb (hovedstol og renter), som hver enkelt støttemodtager skal tilbagebetale

⁽⁵⁵⁾ Kommissionens forordning (EF) nr. 271/2008 af 30. januar 2008 om ændring af forordning (EF) nr. 794/2004 om gennemførelse af Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 (EUT L 82 af 25.3.2008, s. 1).

- c) en detaljeret beskrivelse af de foranstaltninger, der er truffet eller planlagt for at efterkomme denne afgørelse
- d) dokumentation for, at støttemodtagerne har fået påbud om at tilbagebetale støtten.

2. Tyskland underretter Kommissionen om udviklingen i de foranstaltninger, der på nationalt plan træffes for at efterkomme denne afgørelse, indtil den støtte, der blev tildelt i henhold til den i artikel 3 omhandlede støtteordning, er fuldt tilbagebetalt. Efter anmodning fra Kommissionen fremsender Tyskland omgående oplysninger om, hvilke foranstaltninger der er truffet eller planlagt for at efterkomme afgørelsen. Tyskland fremsender endvidere detaljerede oplysninger om de støttebeløb og de renter, der allerede er tilbagebetalt af støttemodtagerne.

Artikel 7

Denne afgørelse er rettet til Forbundsrepublikken Tyskland.

Tyskland opfordres til omgående at videresende en kopi af denne afgørelse til støttemodtagerne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 16. december 2015.

På Kommissionens vegne
Phil HOGAN
Medlem af Kommissionen
